
GODT VALG – HVA NÅ?

NOMINASJONS-KRITERIER

8.MARS OG

1.MAI–OPPSUMMERING

KVINNEUNDERSØKELSEN

TF

OKTOBER 1983

LEDER:

GODT VALG – HVA NÅ?

Kort tid etter valget hadde sentralkomiteen i AKP(m-l) en foreløpig oppsummering av resultatene og perspektivene som de gir. I uttalelsen som blei vedtatt heter det blant annet:

»Valgkampen og valgresultatet 1983 var en viktig taktisk seier for den revolusjonære bevegelsen i Norge. Partiet og de uavhengige i RV greide i fellesskap å gjennomføre en valgkamp for arbeiderklassens og folkets interesser som bedre og mer konkret enn før avslørte kapitalismen og klasseundertrykkinga.»

Det sies også om dette »åpner meget gode perspektiver på kort sikt for å bygge ut bevegelsen. Rekruttering til partiet, til NKS og Rød Ungdom, og økning av abonnementstallet på Klassekampen har gode konjunkturer på helt kort sikt, og det gjelder å smi mens jernet er varmt.»

»Dette gode resultatet hadde ikke vært mulig uten en helhjerta og imponerende innsats av partimedlemmer, medlemmer av ungdomsforbunda og massevis av uavhengige. SK vil nytte høvet til å gratulere med innsatsen og holde den fram som et eksempel å lære av.»

Det gjenstår å gjøre ei grundig, landsomfattende oppsummering av valget. Dette arbeidet er godt i gang og vil bli lagt fram i neste nr. av Tjen Folket.

Når denne oppsummeringa foreligger, vil Sentralkomiteen behandle en plan for Stortingsvalget 1985 og legge den fram til diskusjon i partiet. Dette vil være en del av den diskusjonen om våre åtte års erfaring med konkret parlamentarisk arbeid og om RVs framtid som partiet skal gjennomføre på nyåret - i god tid før partiets landsmøte.

Sentralkomiteen har hatt en foreløpig diskusjon av Stortingsvalget, og har lagt vekt på bl.a. disse synspunktene:

-Mulighetene for framgang er til stede. Men vi kan også få tilbakeslag fordi vi tradisjonelt har større vansker i et stortingsvalg enn et kommunevalg.

-De parlamentariske illusjonene er store i Norge. Det parlamentariske systemet som en herskerteknikk for borgerskapet er godt utbygd og står sentralt i folks bevissthet. Derfor er det en svært viktig kortsiktig, strategisk oppgave å få inn en representant i Stortinget.

I en sann posisjon ville vi bl.a. kunne drive den avsløringa som vi begynner å utvikle på lokalplanet over på det nasjonale planet.

-Det er Oslo som ligger nærmest an til å oppnå mandat, men sjøl der sitter mandatet svært langt inne.

-For å ha noen som helst sjanse til å lykkes i å oppnå dette spesielle målet - en representant i Stortinget - må partiet så tidlig som mulig avklare hva vi er villige til å satse for å nå det. Dette forutsetter bl.a. en grundig partidiskusjon om det parlamentariske partiet og RVs framtid. Det forutsetter også et landsomfattende, dyktig gjennomført parlamentarisk arbeid kombinert med et utstrakt massearbeid. Ei langsiktig kampanje for stortingsmandat forutsetter ei betydelig styrking av partiet, ungdomsforbunda og Klassekampen. Det forutsetter ei solid rekrutteringskampanje og permanent partibygging.

-Når det gjelder det spesielle malet - en representant på Stortinget - mente Sentralkomiteen følgende: Det er nødvendig at hele bevegelsen blir enig om å stille dette målet og legge en konkret plan for å prøve å nå det.

September 1983,
Arbeidsutvalget i AKP(m-l).

••

MATERIALE TIL **NOMINASJONS- DISKUSJONEN** FORAN PARTIETS LANDSMØTE

I

Alle avdelinger skal ha nominasjoner av kandidater til valg av ny sentralkomite på partiets 4. landsmøte. (Jfr. LM-planen i TF-april). Vi sender med dette ut det materialet som skal ligge til grunn for dette nominasjonsmøtet. Avdelingsmøtet skal gjøre to saker:

For det første skal møtet diskutere og ta stilling til kriteriene for vurdering av kandidater. For det andre skal møtet vurdere og nominere kandidater som de mener er aktuelle.

Styret bør sørge for å få inn forslag fra medlemmene før møtet skal holdes, slik at diskusjonen om de aktuelle kandidatene kan forberedes godt.

Avdelingsmøtet skal vurdere og eventuelt foreslå kandidater fra avdelinga.

Det er også anledning for de enkelte partimedlemmer eller avdelinger å nominere folk de kjenner utafor avdelinga

Det er også anledning for **AVDELINGA OG** enkeltpersoner å begrunne de *ikke* ønsker at kamerater blir nominert. Det kan dreie seg om kamerater de veit/trur sitter i SK, eller som de regner med blir nominert av andre. Slike meninger må være begrunna, slik at nominasjonskomiteen skal ha muligheter til å ta standpunkt/foreta

undersøkelser.

Når rapporten lages, må det gå fram om kandidaten er nominert av avdelinga eller enkeltpersoner.

Alle partilag skal levere rapport om lagsbehandlingen av nominasjonene. Rapporten skal inneholde fullt navn og yrke på de kandidatene som er vurdert, innstillinga laget kommer fram til, og kort referat av diskusjonen, som lå til grunn for innstillinga. Det betyr at rapporten skal ha med både de som nomineres og de som vurderes men ikke nomineres av laget.

Nominasjonskomiteen har diskutert de kriteriene som ble brukt foran forrige landsmøte, og er politisk enige i dem. Vi så derfor ingen grunn til å skrive dem om, med unntak av en del tilføyelser.

Laga må foreta nominasjonene slik at rapporten kan leveres til DS innen utgangen av året, dersom ikke DS gir melding om tidligere frist.

II

Etter nominasjonskomiteens oppfatning bør nominasjonene gi landsmøtet et materiale, som gjør det mulig å velge en allsidig og oreitt sammensatt partiledelse, både sosialt,

distriktsmessig og med hensyn til erfaringsgrunnlag.

For å få et slikt allsidig sammensatt nominasjonsmateriale, må laga være dristige i å nominere. De må finne fram til kamerater med lang erfaring. Samtidig må laga finne fram til kamerater med mindre erfaring, men som har vokst fram og utvikla seg i perioden siden forrige landsmøte.

Det er av stor betydning å nominere mange arbeidere. Skal vårt parti utvikle og styrke ledelsen for arbeiderklassens kamp, er det viktig at det er mange arbeidere i partiets ledelse. Vi ber dere være oppmerksomme på at det er lett å overse arbeidere som ikke er så »høyrøsta».

Det er viktig å nominere arbeiderkvinner, men like viktig å nominere andre kvinner. Kvinner har lett for å bli oversett, og undervurderer ofte seg sjøl. Vi trenger kvinner for å styrke arbeiderklassens kamp, og for å styrke partiets innretting.

Det er viktig å nominere unge folk. Vårt parti »forgubbes», det gjør også ledelsen. Laga må også tenke på at partiet har behov for yrkesrevolusjonære som må lede arbeidet på ulike felter. Det er mange konkrete oppgaver som skal bemannes/bekvines, og for en del betyr dette heltids revolusjonære.

I nominasjonsarbeidet er det videre viktig å finne fram til kamerater som har vist god evne til massearbeid, som har oppnådd resultater i ekstern kamp og taktikk og som av denne grunnen har oppnådd tillit blant massene.

Det er også viktig å finne fram til kamerater som har vist initiativ og sjølstendighet i indre organisatorisk arbeid i partiet.

III

Kriterier for vurdering av kandidater:

1) Politisk-ideologisk nivå.

Evne til politisk analyse, grep om strategiske spørsmål og taktikk. Vilje til å studere marxismen-leninismen, interesse for teoretisk arbeid, evne til å basere politiske standpunkt på undersøkelse av virkeligheten og et godt grep om masselinja er saker det er viktig å trekke inn for å vurdere nivaet til de kameratene en ønsker å nominere.

Et viktig forhold å vurdere, når en skal gjøre seg opp ei mening om de politiske kvalitetene til en kamerat, er evnen til sjølstendig, kritisk tenkning. Egenskaper som evne til å stå på egne standpunkter og fremme dem med saklige argumenter, er saker som må tas med i vurderinga av det politiske nivået.

Det er nødvendig for kommunister å ha forståelse for at partiet må drive et særegent arbeid blant kvinnene.

Om kandidaten har en kvinneundertrykkende stil innad eller utad, må vurderes.

2) Lojalitet til partiet.

I nominasjonene må det legges vekt på å finne fram til kamerater som har vist lojalitet til partiet, som har vist prinsipp-fasthet og ikke vakling i angrep på partiet og partilinja, som har vist seg å ha styrke både i medgang og i motgang.

Lojalitet er ikke det samme som usjølstendighet og etterplapring når det gjelder meninger. Uenighet og evne til å fremme egne standpunkter er ikke illojalitet.

Men når uenighet blir brukt som påskudd til å bryte den demokratiske sentralismen, til å sverte partiet, til ikke å respektere vedtak osv., så er det illojalitet til partiet og partiets medlemmer.

3) Demokratisk sentralisme - partidisiplin.

Det må legges stor vekt på kandidatens holdning til den demokratiske sentralismen. Evne til å sette partidisiplinen høgt, til å kjempe for partiets enhet og gå mot splittelsesvirksomhet og fraksjonisme er

saker det er viktig å trekke fram i vurderingene.

Kandidatene må ha en demokratisk stil, ha vilje til å forene seg med mange, lytte på folk og høre på andres meninger. Derfor er det viktig at kandidatene har vist evne til å akseptere motsigelser og uenighet og går inn for å samarbeide med kamerater som har et annet syn enn seg sjøl.

Det må vurderes om kameraten har nytta stilen med å streike eller true med streik i partiarbeidet hvis han/hun ikke har fått vilja si politisk. Dette er en alvorlig feil.

4) Enkelt liv - hardt arbeid.

I nominasjonene må det legges vekt på kandidatenes evne til hardt arbeid og enkelt liv. Kandidatenes holdning til stilen med hardt og uegennyttig arbeid, til å sette partiets, folkets og revolusjonens interesser over sine egne, til ikke å streve etter personlige fordeler er saker det er viktig å ta med i vurderingene.

5) Klassestandpunktet.

Kandidatene må ha et mest mulig roffesta proletarisk klassestandpunkt. Det er viktig å finne fram til kamerater som har skjønt betydninga av å innrette partiets virksomhet på proletariatets interesser.

Forståelsen for at partiets arbeid alltid må ha som utgangspunkt å tjene arbeiderklassen og folkets interesser, er også en viktig del av det proletariske klassestandpunktet.

6) Masselinje.

I nominasjonen må det legges stor vekt på masselinja og kandidatenes forhold til denne. Røtter i massene, arbeid i masseorganisasjoner, og

forståelsen av å mobilisere massene rundt partiets politikk er faktorer å trekke fram i denne sammenheng.

7) Kritikk/sjølkritikk.

Evnen til å kritisere feil og svakheter, både hos seg sjøl og i partiet er en viktig sak i et kommunistisk parti. Evnen til å reise kritikk, fremme den på en kameratslig og demokratisk måte, konsentrere den om saker som har betydning for partiets arbeid og den politiske linja, er ting det må legges vekt på i vurderinga av aktuelle kandidater.

8) Diskvalifiserende egenskaper.

Fraksjonisme, illojalitet, undergraving av partidisciplinen er forhold som må telle diskvalifiserende for nominasjon.

Kamerater som behandler motsigelser i partiet ved å forsøke å drive dem ut som er uenige med dem, og ikke evner å jobbe sammen med folk som har et annet syn, står for alvorlige feil som bør veie tungt mot dem i samband med nominasjon.

Alkoholmisbruk, kvinnemishandling og liknende forhold er diskvalifiserende faktorer i samband med nominasjon.

IV.

Hensikten med disse kriteriene er ikke å finne perfekte kandidater, og heller ikke å begrense tallet på nominasjoner.

Tvert om vil forskjellige kandidater ha sin styrke i forhold til ulike kriterier. Hensiktene med punktene er derfor å finne fram til mange kandidater med brei variasjon i styrke og kvaliteter.

Derneft er hensikten med kriteriene at bruken av dem skal skaffe fram et allsidig materiale i vurderinga av de forskjellige kandidatene, slik at laga får best mulig grunnlag for å nominere utfra.

På oppdrag fra SK/AU,
Nominasjonskomiteen.

OPPSUMMERING AV 1.MAI 1983

SKAU har drøfta hovedstandpunktene i denne 1-mai-oppsummeringa og slutter opp om dem. Oppsummeringa er deretter skrevet ut av 1.mai-ansvarlig.

1) HELHETSVURDERING

Den 1.mai-linja som partiet slåss for kom styrka ut av årets 1.mai, i forhold til klassesamarbeidslinja til DNA og linjer som ville føre 1.mai-bevegelsen inn i sosialimperialismens favntak.

Dette viste seg både gjennom at den politiske kampen mot sosialdemokratiske og pro-imperialistiske linjer ble skjerpa og ved at klassekampstoga økte sin masseoppslutning i *forhold til* de andre toga.

Klassekampstoga sørga for at kampen mot krisa, mot nedlegginger, lønnsnedslag og offentlige nedskjæringer, og krav om et sosialistisk samfunn, ble vel så framtreddende som DNAs linje om å kjøre fram «enhet mot Høyre-regjeringa og krav om systemskifte gjennom regjeringsskifte». Også i flere av klassesamarbeidstoga hadde DNA trøbbel med å få gjennom sine valgkampoppslag. «NRK-bildet» av 1.mai, som endel av valgkampen mellom Stortingspartia, stemmer ikke med det som skjedde i virkeligheten, i og rundt de arrangementa som var. Dette vrengebildet av 1.mai har allikevel allmen-politisk virkning, siden størsteparten av befolkninga ikke er direkte med i 1.mai-arbeidet og kan kontrollere hva som virkelig skjer.

Støtte til den anti-imperialistiske frigjøringskampen var et framtreddende trekk ved 1.mai-toga. Sjøl en rekke klassesamarbeidstog klarte ikke å hindre sterke innslag av dette. Allikevel var det et hovedskille mellom de to toggruppene på dette området. Mens klassekampstoga

reiste kamp mot supermakten og gikk imot ettergivenhetspolitikk, sto flere klassesamarbeidstog for ei linje som bygde på fred på supermaktenes nåde. Kritikken av atompasifismen og alternativ til ettergivenhets-politikken ble allikevel styrka i år, bl.a. gjennom at forsvarsparoler ble kjempa gjennom i mange og viktige klassekampstog.

Hovedlinja til SV var også i år å gå sammen med DNA i Samorg. Sjøl om det var valgø, satsa SV i liten grad på å lage egne 1.mai-arrangementer. Partisjåvinismen til DNA, sammen med en økende misnøye flere steder mot å være haleheng til DNA-politikken, førte til at SV/deler av SV/ flere viktige steder «splitta ut» fra DNA-arrangementa og over til klassekampstoga. Dette var en positiv utvikling.

NKP har liten innflytelse på 1.mai, med unntak av noen enkelte steder hvor de har faglige krefter i DNA - og delvis SV - med seg på en pro-sosialimperialistisk politikk. Den mest rabiate formen for pro-sovjetisme var på tilbaketog, f.eks. måtte NKP flere steder godta at paroler som krever Sovjet ut av Afghanistan ble med. Men, den mer «polerte» pro-sovjetiske politikken har fortsatt mye større innflytelse enn det NKP har.

Sjøl om vi kan oppsummere en relativ framgang for den 1.mai-linja partiet slåss for, så er det et alvorlig varsel at den samla *masseoppslutninga* om årets 1.mai-arrangement gikk tilbake i forhold til fjorårets. Klassekampstoga holdt nesten stillingen (tilbakegang på 2%), mens klassesamarbeidstoga gikk tilbake med ca.

25% i gjennomsnitt. Dette viser at sjøl om DNA- og SV har store problemer med å tenne entusiasmen og vinne masseoppslutning, sjøl i en opposisjonssjøsjsjon, så har også vi problemer med å fylke massene rundt vår 1.mai-linje som alternativ. Slik sett kan vi ikke si oss fornøyd med årets 1.mai-resultater. Det er en seier at klassesamarbeidslinja og pro-sosialimperialistiske linjer for 1.mai er i tilbakegang, men som hovedmålsettinga for 1.mai-arbeidet sier, er det å skape en *massebevegelse* bak vår 1.mai-linje en forutsetning for å kunne si at vi går fram. Dette gjør det nødvendig å drøfte nærmere vår masselinje i forhold til 1.mai-arbeidet (pkt.3).

Samtidig som vi oppsummerer at den politiske kampen mot klassesamarbeid og pro-sosialimperialisme hadde framgang i år, må vi også ta med at det fortsatt er feil av denne typen i våre rekker, og at den representerer den største trusselen mot vår 1.mai-linje. Enkelte steder sto det strid om prioriteringa av 1.mai-arbeidet. Bortsett fra at det kan være lokale grunner for at 1.mai et enkelt år må få mindre plass, så er det eksempler på at 1.mai arbeidet blir prioritert for lavt på grunnlag av en undervurdering av betydninga til den politiske kampen rundt 1.mai. Vi mener at den vektlegginga av 1.mai-direktivet la opp til var rett.

2)VIKTIGE LINJEKAMPER

Vi vil konsentrere oss om kampen på de to sentrale områdene:

- kampen mot sosialdemokratiet.
- kampen mot krigen og sosialimperialismen.

Men, først noen kommentarer til en tendens som det er viktig å «henge ut», som det ikke ble tatt skikkelig kamp mot underveis i 1.mai-arbeidet: *Tendenser til sjåvinisme/«lokalisme»*.

Den kom fram ved at *anti-rasismen* ble «glemt» endel steder. Flere gjorde også dette bevisst, med argumenter som: «Rasismen er ikke noe problem her på stedet.» I tillegg til sjåvinisme uttrykker også dette en undervurdering av rasistiske holdninger lokalt.

Den kom også fram i kampen om arbeidsplassene. F.eks. stilte flere sentrale «verfts-steder» ikke noen av de *samlende* verftsparolene (som feks.: Nordsjøoppdrag til norske verft). Det var naturlig at kampen om egen arbeidsplass var utgangspunktet for parolene, men det svekker kampen å *begrense* seg til bare lokale paroler (Ser her bort fra folketog arbeidsplassene er en *klassemak*, at hele arbeiderklassen må stå samla og ikke la seg spille ut mot hverandre eller stole på årdne sin egen lokale sak for seg sjøl.

At samespørsmålet har lett for å bli glemt bort, når det ikke foregår harde kamper om Alta-saka, er et tredje eks. på denne tendensen.

At *samespørsmålet* har lett for å bli glemt bort, når det ikke foregår harde kamper som Alta-saka, er et tredje eks. på denne tendensen.

KAMPEN MOT SOSIALDEMOKRATIET

Den diskusjonen som ble ført rundt oppsummeringene av 1.mai ifjor, og som også er ført i partiet på et breiere grunnlag i forbindelse med kampen mot krise og reformismen, ga positive resultater for årets 1.mai. Vi sto oss i år bedre mot presset fra sosialdemokratiet og kjørte en skarpere kamp mot dem. På sentrale steder som Stavanger og Bergen gjorde kamplinja viktige framskritt, etter å ha blitt hardt pressa året før.

Vi endte opp i feilaktige samarbeidstog langt færre steder i år enn i fjor. Tilsammen dreide det seg i år om høyst 6-7 steder, mulignes bare 3-4. Samtidig

gikk vi ikke over i den motsatte grøfta og kjørte »rein og rød«-linje overfor DNA/SV. Mens vi ifjor hadde 35 samarbeidstog med DNA/SV (30 i Samorg og 5 med bare SV), hvor bortimot 1/3 var tvilsomme, hadde vi i år 29 slike samarbeid (20 Samorg og 9 med bare SV) og sannsynligvis ca. 1/6 tvilsomme.

Vi var ikke så redde for å bryte i år, sjøl om det betød at vi kom i en vanskelig situasjon. Det skyldtes først og fremst en økt *politisk forståelse* for at samarbeidsgrunnlaget var uakseptabelt.

Når vi peker på denne framgangen, så må vi også ha med at motsigelsene i partiet og FFF-omlandet fremdeles står skarpt. Videre må vi trekke den lærdommen at seire ett år ikke automatisk betyr at vi går videre fram neste år:

Steder som ifjor sto stødige mot Sosialdemokratisk press, som Kristiansand og Bodø, vakla i år. Begge endte opp med å bryte - som var en riktig avgjørelse - men i Kristiansand er uenigheten stor både i partiet og RU rundt dette.

Førde, som i 1982 hadde et av de beste klassekamptoga, undervurderte i år DNAs evne til å »komme tilbake«. Hadde vi ikke på et tidlig tidspunkt sikra oss taleren, ville toget der vippe over i gal retning.

Med fare for å forbigå noen, så vil vi allikevel fremheve et par steder som gjorde en ypperlig innsats i kampen mot sosialdemokratiet: Asker og Sulitjelma.

I Asker greide vi å isolere høyresosialdemokratene i DNA og SV og trekke med de mer kampinnstilte medlemmene i et Samorgtog som både sto for ei klassekamplinje i kampen mot krisa og som tok standpunkt mot sosialimperialisme og pasifisme.

Oppsummeringa fra laget i Sulitjelma står i en egen artikkel.

Hovedskillene mellom classesamarbeid- og klassekamptoga kom til å dreie seg rundt:

Regjeringsskifte/»sosialistisk« flertall opp i mot kritikk av kapitalismen og krav om sosialismen.

Ulik innretting på krig-fred-spørsmålet.

Lønnskampen og kampen mot nedlegginger.

Det skarpeste skillet kom flere steder fram gjennom talerne. Vi hadde flere steder slåss gjennom gode paroler i Samorgtoga som vi ikke var med i. Dessuten kjørte DNA/SV opp endel paroler taktisk for å vinne over folk til sine tog. DNA-talerne holdt imidlertid valgkamptaler for DNA. Dette gjorde de også i tog hvor vi var med, slik som i Ålesund.

Vi fikk altså igjen demonstrert betydninga av talerspørsmålet når vi skal vurdere helheten i den politiske plattformen til de toga vi forhandler om samarbeid med DNA.

Ålesund AKP sitt åpne brev, som er gjengitt her, viser nærmere hva vi må svelge i slike tilfeller.

KAMPEN MOT KRIGEN OG SOSIALIMPERIALISMEN

Etter 1.mai 1982 oppsummerte vi som en viktig feil at vi »ikke reiste kamp mot pasifismen, men inngikk en slags våpenstilstand med den«.

I 1.mai i år var det et steg i retning av å korrigere dette. For første gang siden vi har slått fast at vi lever i en førkrigstid, ble det kjørt fram 1.mai-paroler om at vi må styrke forsvarsevna mot supermaktsaggresjonen. Dette styrka fronten mot ettergivenhetspolitikken og pasifismen som »fredsbevegelsen« har bakka kraftig opp de siste åra.

Dette framskrittet avdekket flere steder motsigelser i partiet og omlandet, som må gås nærmere inn på i oppsummeringene lokalt. Det er en av forutsetningene for å komme videre neste år. Vi vil her trekke fram to »kilder« som bremsa opp framrykkinga til linja vår:

-Opportunisme og undervurdering av viktigheten å kjøre fram denne saka.

Argumenter som at folk (ikke en sjøll!) ikke ville skjønne at slike paroler var nødvendige 1.mai, at det å kjøre for sterkt på dette ville forpurre enhet med folk som ellers ville gå med atomparoler retta mot Sovjet, var framme.

Vår mening er at å stoppe opp med OK atomparoler de fleste steder ville bety en ufarliggjøring av brodden mot sosialimperialismen. Argumentasjonen til AMG, med tilhengere, om at forsvarsparola sto i veien for »faglig enhet», slo også delvis inn i faglige kretser hos oss.

-Sårbarhet overfor »SV-vri» med å gjøre forsvarsparola om til i hovedsak en anti-NATO-parole, i mindre grad en parole for styrking av forsvarsevna.

Det er forskjell på parolene »For et sterkt, uavhengig forsvar» og »For et uavhengig forsvar, utenfor NATO».

Den første gir uttrykk for at vi er trua av supermaktsaggressjon og at vi må bygge opp et forsvar under nasjonal kontroll. Den er retta mot Sovjet, samtidig som den uttrykker at vi ikke kan bygge på NATO-forsvaret.

Den andre tar bort oppfordringa om å styrke forsvaret og uttrykker dermed et anna syn på hva slags trussel vi står overfor. Den konsentrerer bare om at vi må ut av NATO, og retter dermed søkelyset først og fremst mot USA-imperialismen.

Ennå mer »SV-vri» blir det når det siste leddet i parola erstattes med »Norge ut av NATO». Parola er imidlertid bedre enn bare »Norge ut av NATO», da den iallfall går inn for at vi skal ha et forsvar.

Både Bergen og Tromsø hadde paroler med »SV-vri». At parolene ble brakt inn i toga utifra en bevegelse for å få med forsvarsparoler, og at vi hadde talere som kunne få fram våre tolkninger, gjorde at de lokale oppsummeringene har

vurdert det som i hovedsak et skritt i riktig retning. Vi tror dette er riktige vurderinger, sjøl om formuleringer rundt omstridte saker lett kan gi presedens for seinere arrangement mellom de samme samarbeidspartnere, dersom det ikke blir gjort noe i mellomtida for å drive frontlinjene fram til vår fordel.

En annen sentral linjekamp med betydning for kampen mot krigen, var kampen mellom ei linje for å konsentrere om atomvåpenspørsmålet og Europas ve og vel opp i mot anti-imperialistisk solidaritet. Den riktige linja fortsatte her framgangen fra ifjor. Et uttrykk for dette var også at DNA/LO gikk inn for »Sovjet ut av Afghanistan» som anbefalt parole i »sine» tog.

Flere steder sto imidlertid »fredsbevegelsen» sterkt, og slo også inn i våre rekker noen steder.

3.MASSELINJA OG 1.MAI

Som nevnt i pkt. 1) stagnerte masseoppslutninga om klassekampetoga. Vi klarte verken å trekke de grupper som DNA/SV-toga mista over til oss, eller mobilisere nye grupper i særlig grad.

En av årsakene til dette finner vi i avvik fra masselinja i 1.mai-arbeidet.

Flere steder ser vi sterke tendenser til sosialdemokratisering av arbeidet, gjøre 1.mai til et slag rundt forhandlingsbordene og utspill fra de politiske ledelsene. Den direkte jobbinga med massene, det å aktivisere dem til politisk handling, kommer i bakre rekke - i verste fall mangler det helt.

Flere steder ble heller ikke flertallet av partimedlemmene trekt skikkelig med i arbeidet.

Det var heller ikke noen merkbar framgang i å »forhandle utifra styrke» - i betydninga bygge opp reelle FFF/FS tidlig. Vi stolte på det »grunnfjellet» som nokså trofast stiller opp på 1.mai.

Framgangen i diplomati og taktikk er

en bra ting, dersom dette knyttes til et levende massearbeid, *ikke erstatter* dette. Uten massearbeidet vil framgangen stoppe opp. 1.mai-aktivistene vil ikke komme i kontakt med folk. 1.mai-bevegelsen blir et reint pliktlop for flesteparten av medlemmene, og nye folk vil ikke bli utvikla.

Med massearbeid i lignende grad som ble drevet i valgkampen, burde byer som Trondheim og Oslo ikke hatt vansker med å øke 1.mai-oppslutninga med flere titals prosent.

4.PARTIET OG 1.MAI

a).Ledelsen og den demokratiske sentralismen.

Jevnt over fungerte den demokratiske sentralismen bedre i 1.mai-arbeidet i år enn i fjor.

SK sin ledelse var bedre, når det gjaldt oppfølging med taktiske anvisninger underveis. Dette gjaldt også oppfølging på »utsatte» enkeltsteder.

En svakhet var for få initiativer i å drive den eksterne linjekampen. Bl.a. »glapp» en eksternt-uttalelse i februar, som sannsynligvis kunne ha forhindra blemmene med »forglemmelse» av anti-rasisme og verftsparole enkelte steder. Dessuten ville det gitt større tyngde i starten bak partilinja i kampen rundt forsvarsparola.

Partiets bruk av KK virka inn her. Det var framgang ved at det var strammere grep om hva som ble propagandert der. Men, fortsatt greide vi ikke å bruke avisa skikkelig som en kollektiv organisator i 1.mai-arbeidet.

En annen svakhet i SK sin ledelse var at vi for seint fikk grep om svikten i massearbeidet.

DS'ene hadde stort sett et bedre grep om arbeidet i sine distrikt, tok standpunkt til hva som skulle gjøres og linjene for arbeidet. Direktivet om å rapportere inn om enhets-demonstrasjoner ble fortsatt brutt i stor grad. Dette

svækker mulighetene til å fange opp landstendenser tidlig. På den andre sida så betyr omfanget som enhetsforhandlingene etterhvert har fått at direktivet om rapportering må gjøres mer selektivt og målretta de kommende åra.

Utifra det som blir tatt opp i pkt. 3), så ble partilaga mange steder for dårlig mobilisert på 1.mai-arbeidet. Det er en stor svakhet.

Det ser ikke ut til å ha vært noe brudd på den demokratiske sentralismen av typen »solo-kjør» fra enkeltkamerater i år.

b).Partimarkeringer.

Da KK-utvalget fikk for sein beskjed om å oppsummere 1.mai-salget (i forhold til deadline for TF), kan vi dessverre ikke her legge fram noen oppsummering av dette arbeidet.

Innrapporteringa fra DSene er også for spinkel til å trekke ut noen landstendenser, men det virker som om nivået på 1.mai-salget samsvarer med det generelle grepet om KK i distrikta. Bl.a. ser det ut som om Møre og Romsdal gjorde et bra KK-arbeid på denne dagen også.

Vi har fått bekrefta 24 partifester, pluss at det var bestemt fest på minst 6 steder til. Til sammenlikning var det i fjor ca. 25 fester (30 som oppgitt i fjorårsoppsummeringa viste seg å være for høyt, når bekreftelsene forelå). Vi har her også spinkelt materiale å bygge på. Det er store variasjoner i oppslutninga, men hovedtendensen ser ut til å være *tilbakegang* her.

Til slutt vil vi peke på en tendens til overslag i kampen mot partimisbruk av 1.mai. DNA sitt misbruk av dagen blir delvis bekjempa på feilaktig grunnlag ved at *partitilknyttinga* blir gjort til det sentrale og ikke *hva slags politikk* de står for og at de suverent setter tilside frontgrunnlaga når de står fram som talsmenn for toga. Denne feilen fører til

motstand også mot at *våre* partitalsmenn skal være talere i klassekamptoga, sjøl om de politisk vil være utmerka

representanter for toggrunnlaget.

1.mai-ansvarlig.

ÅLESUND AKP(m-l) TOTALFORBUD FOR DNA-TALERE 1.MAI?

Åpent brev til DNA-flertallet i Samorgstyret og DNA i Ålesund:

I år skjedde det igjen! Først sikret DNA seg hovedtaleren 1.mai gjennom sitt flertall i Samorg. Deretter brøt taleren, Evy Buverud Pedersen, vedtakene om å holde seg til de vedtatte parolene og ikke holde valgtale for noe parti.

Stikk imot vedtaket i representantskapet, holdt EBP en tale som like gjerne kunne være DNAs valgkampstart i Ålesund.

Noen eksempler:

-DNAs landsmøte vedtok at FRED OG ARBEID skal være årets valgkampparole. Samorgs representantskap avviste bla. denne parola nettopp for å unngå partimisbruk av enhetsarrangementet. Til tross for dette holdt EBP en tale som i sin helhet argumenterte for denne parola og var bygd opp rundt den. Talen var fullspekket av formuleringer av typen: »Fred og arbeid er arbeiderbevegelsens hovedparole på årets 1.mai.»

-Den delen av talen som omhandlet »ARBEID», var i sin helhet en oppramsing av forslag som DNA har fremmet på Stortinget samt påstander om at Høyre-regjeringas politikk er årsaken til arbeidsløsheten. For å sitere fra talen: »Så lenge arbeiderbevegelsen hadde ansvaret for regjeringa i Norge, greidde en å holde unna massearbeidsløsheten. Det var et resultat av en bevisst politikk. Vi er stolt av det og har ingen problem med å ta hovedansvaret for den økonomiske politikk som ble ført fram til regjeringsskiftet i 1981.» Vi i AKP(m-l) vil ha oss frabedt noe ansvar for regjeringas

politikk både før og etter 1981. Det får DNA ta sjøl. Men slik blir det vel når man holder en *partitale* for DNA og forsøker å pakke det inn i bomull ved å si »arbeiderbevegelsen» istedet for »DNA». Talen er full av merkverdigheter der »arbeiderbevegelsen» får ansvaret for både regjeringer og det som verre er. Det skulle vel ikke være slik, Evy Buverud Pedersen, at talen opprinnelig var skrevet med »DNA» der det etterpå ble rettet til »arbeiderbevegelsen»?

-Og den delen av talen som omhandlet »FRED» var stort sett en gjennomgang av DNA-landsmøtets kompromiss i rakettsaken.

-Det groveste: Samorgs representantskap vedtok flere paroler med skarp kritikk av årets minioppgjør, f.eks. parola: »Nei til kriseforlik - 40 øre en vits». Likevel presterte EBP å uttale seg *positivt* om oppgjøret.

-Alt i alt fikk vi en hovedtale der »enhver likhet med parolegrunnlaget var tilfeldig».

Tilsvarende skjedde i fjor og har skjedd flere ganger tidligere. DNA er i ferd med å miste enhver troverdighet som samarbeidspartner 1.mai i Ålesund. AKP(m-l) har sett det som positivt at det har vært mulig å komme fram til enhet, og ønsker at det også skal bli mulig neste år. Derfor utfordrer vi DNA i Ålesund og DNA-flertallet i Samorgstyret til å rykke ut offentlig med en korreks til Evy Buverud Pedersen.

Eller skal det bli slik for ettertiden at forutsetninga for enhet 1.mai er totalforbud mot DNA-ere på talerstolen?

Ålesund AKP(m-l)
Bente V

1.MAI-OPPSUMMERING FOR SULITJELMA

Allerede rundt nyttårsskiftet hadde fagforeningsformann Ingvaldsen tatt initiativ for å få Reiulf Steen til Sulis 1.mai. Tradisjonelt er det Samorg som arrangerer, men AP ligger alltid bak og bestemmer. Da 1.mai kom opp i tillitsmannsutvalget før påske, blei saka presentert som at talerspørsmålet var avklart. Alt vi skulle diskutere var det praktiske arrangementet. Alle forsøk på å diskutere innholdet i dagen blei avvist.

I forhold til den kampen lokalsamfunnet sto oppe i lå det et sterkt press på partiet for at vi skulle samles i enhetlige markeringer (under APs merke).

Samtidig var det strømminger i lokalsamfunnet som mente at AP utnytte situasjonen partimessig.

Partiet diskuterte situasjonen og kom fram til at det var nødvendig å markere ei klassekamp/linje på 1.mai og bryte det partisjævinistiske arrangementet til DNA/samorg. Situasjonen tilsa at dette måtte skje gjennom et eiga partiarrangement.

Vedlagte løpeseddel blei spredt til alle husstander uka før 1.mai. Den blei møtt med rabiante splitt-beskyldninger fra sentrale AP-folk mot kameraten som skulle holde talen. Denne kameraten sto sentralt i det faglige arbeidet i denne perioden.

Arrangementet vårt skulle ta til 45.minutter før arrangementet til Samorg. TV skulle være tilstede hele dagen.

Dagen før 1.mai hørte vi rykter om at AP-folk forberedte ulike provokasjoner under talen vår. (Spille musikk under arrangementet o.l.). Tradisjonelt har vi brukt samma høgtaleranlegg som Samorg. Dette disponeres av idrettslaget og vi har innhenta tillatelse til å bruke det der. Så også i år.

Det viste seg på 1.mai at høgtaleranlegget var organisert vekk av

Samorg. Noe seint var vi forberedt og hadde lånt en megafon av industrivernet på bedriften. I anledning dagen var det bygd opp ei talertribune ved samfunnshuset. Her hadde vi også tenkt å tale hvis vi hadde hatt høgtaleranlegg.

I og med at det blei megafon, stilte vi opp på en berghammer. (»Bottenvand»-hammeren - lokal NKP-størrelse som holdt taler der før krigen). Den hadde vi også brukt i 77 og 78.

Vi starta talen med å fortelle at vi var blitt forhindra av Samorg og ba folk komme nærmere. Noe folk gjorde.

Vi fikk god respons på talen, som la vekt på den lokale situasjonen og veien fram, men knytta dette til kampene ellers i Norge og verden. Det var drøyt 200 tilstede da arrangementet starta.

Det vakte store reaksjoner hos folk at Samorg/AP hadde skjemt ut dagen og Sulis ved å forsøke å forhindre en gruvearbeider å holde tale på 1.mai.

Samorgtoget samla 5-600 ved avmarsj. En del AP-folk mener at det var 300 tilstede på vårt arrangement og 7-800 på Samorgtoget.

Hovedparole: Fred og Arbeid - Sulis skal leve.

Hovedtaler: Reiulf Steen.

Kampappell: Jan Olav Ingvaldsen (fagforeningsformann).

Vi gikk i toget. Parolene var bra. Hovedtaler var dårlig. I tillegg var det røde flagg med hvite hammere. Begrunnelsen var likavæl taktisk i forhold til situasjonen lokalt og hva folk ville forstå.

Vi oppsummerer 1.mai-arrangementet vårt som en stor seier i en vanskelig taktisk situasjon. Vi oppnådde å stemple DNA, avsløre dem som provokatører og partisjævinister. Vi markerte partiet og klassekampinja og knytta dette til kampen vi sto oppe i i lokalsamfunnet. 50 - 60 KK blei solgt.

TARIFF-OPPGJØRET 1982

OG ANBEFALINGENE OM Å STEMME JA I ELEKTROKJEMISK OG NOSO

FU har behandla situasjonen rundt oppgjøret 1982 og anbefalinga om å stemme ja i Elektrokjemisk og NOSO.

Disse anbefalingene blei gjort etter diskusjoner med FU og med FUs fulle støtte.

Årsaken til at vi gjør dette kjent gjennom TF nå, er både forberedelsene til oppgjøret 84 og at FU er blitt kjent med at disse anbefalingene er brukt som grunnlag for kritikk og »stempling» av kamerater. Særlig har denne stemplinga ramma Bjørn Er, medlem av forhandlingsutvalget i Elektrokjemisk, klubbformann ved Falckonbridge og offentlig talsmann for partiet i Kristiansand. I diskusjonen om innrettinga på arbeiderklassen, om skillet mellom faglig arbeid og partiarbeid, er han blitt brukt som eksempel på at folk med ledende tillitsverv automatisk blir reformister. Dette har skjedd med bakgrunn i anbefalinga om å stemme ja.

Dette er en ukameratslig stil som partiet må kvitte seg med. FU vil bidra til at denne usunne stilen blir renska vekk gjennom å gjøre klart følgende:

1. Bade i Elektrokjemisk og NOSO var FU med på drøftinger av taktikken hele veien.

2. Vurderingene som lå til grunn for å anbefale ja i Elektro var situasjonen med overfylte lagre og synkende priser. Det ville i utgangspunktet være arbeidskjøperne som tjente på en streik.

3. Etter at anbefalingene om å stemme ja var kommet fram i et intervju i KK, blei dette kritisert av en konferanse for kader innafor Kjemisk. KK brakte deretter artikler med oppfordring fra andre kjente

partifolk med anbefaling om å stemme nei.

4. I tilfellet med NOSO var vurderinga at forbundet ikke kunne greie å kjempe fram en endring av rammene for stats- og kommuneoppgjøret aleine.

5. I forbindelse med NOSO var det uenighet innafor FU.

6. Etter oppgjøret har FU diskutert disse sakene og fortsatt står det ulike syn opp mot hverandre. Flertallet mener at det var feilaktig å gå med på anbefalinger for de to områdene. Dette synet er gjort kjent innad i partiet bl.a. i forbindelse med en konferanse for fagligansvarlige i alle distriktene.

Feilen som FU gjorde var å legge for mye vekt på at dette var et forbundsvist oppgjør, dvs. ikke gjøre analyser av hvordan det ville virke inn på andre områder dersom progresive sto fram og anbefalte et tilbud. I tillegg så vi små muligheter - ut over NNN og Transport - til å bryte den ramma som oppgjøret i Jern&Met. hadde lagt.

Det er klart at vi ikke kan ha som utgangspunkt at alle forhandlingsresultat skal forkastes. Hvert enkelt tilfelle må vurderes konkret. Størrelsen på tilbudet, muligheten for å kjempe seg til mer, styrkeforhold innad og hos motparten, det er naturlige faktorer å ta med i vurderingene. Vi har ikke som mål å knekke fagforeninger gjennom dårlig funderte streikeaksjoner.

I de sentrale oppgjørene må vi også gjøre slike vurderinger enten oppgjøret er samordna eller forbundsvist. I et samordna oppgjør er dette mindre

problemfylt. Da kan vi i nesten alle tilfeller regne med at her blir det å mobilisere for fullt mot oppgjøret. Vanskeligere blir det når vi sitter med reell makt og innflytelse i forhandlingene og på slemmeresultatet blandt medlemmene.

Utgangspunktet vårt må hele tida være de langsiktige måla vi har med det kommunistiske arbeidet i fagbevegelsen. Vi jobber for å få gjennomslag for kamplinja. Dette er en del av taktikken for å svekke sosialdemokratiets innflytelse og på sikt samle fagbevegelsen bak en revolusjonær politikk.

I tariffoppgjørene dreier dette bl.a. seg om at sosialdemokratene jobber både for å få gjennom borgerskapets økonomiske politikk (dvs. svekke kjøpekrafta) og for å hindre at det blir reelle klassekamper. Vårt mål er sjølsagt det motsatte. Vi vil at lønns- og arbeidsforhold skal bli bedre, vi vil at arbeiderklassen skal skolere seg i klassekamp samtidig som den erfarer at løsinga på klassens problemer ligger utenfor systemet - i sosialismen. Dersom vi ikke tar dette som utgangspunkt når vi legger opp taktikken ved et tariffoppgjør, men bare ser på mulighetene til å vinne eller tape denne aktuelle situasjonen, kommer vi skjeivt ut. I de to aktuelle tilfellene var det ikke bare spørsmål om å vinne en eventuell streik, men også et spørsmål om de langsiktige virkningene innad i fagbevegelsen. Oppgjøret var - på tross av den forbundsvisе ramma - et steinhardt samordna oppgjør. Innad var de fagorganiserte prega av splittelse etter alle linjer: privat mot offentlig, lavtlønn mot høytlønn, menn mot kvinner, eldre mot unge. Det fantes ingen som jobba

målbevisst for å samle kreftene i en felles front. Ut av oppgjøret kom det mye nederlagsstemning og en farlig svekkelse av klassesolidariteten. Det er en viktig seier for borgerskapet som de nok har større fortjeneste av enn de kronene som de sparte på blåkopi-oppgjøret.

For å hindre en slik utvikling, burde vi ha lagt vekt på å diskutere fram ulike taktiske opplegg i forbindelse med å stemme nei. Det kunne for eksempel ha vært en demonstrasjonsstreik. Hovedsaka var ikke aksjonsformen, men at det kom klare signaler om at det var noen som tok opp kampen mot nederlagsseilasen.

Vi er ikke ferdig med dette problemet. Nå går vi inn i første fase av 84-oppgjøret. Vi har posisjoner nok til å få innflytelse på hvordan dette oppgjøret skal utvikle seg innafor flere forbund. Vi er i en situasjon hvor arbeidskjøperne har satt igang en lønns-nedslags-kampanje etter internasjonalt mønster. Ideen om at lønnsnedslag vil redde arbeidsplassene har sine tilhengere blandt de fagorganiserte - for å si det mildt. Så åssen skal vi møte en liknende situasjon som vi hadde for to år siden. Er det nok å sette i gang protest/demonstrasjonsstreiker fordi vi ser at en full streik på et forbundsområde ikke kan vinne fram? Eller har vi andre muligheter? Kan vi greie å få igang en bevegelse på tariffoppgjøret som gir oss ødredde utgangspunkt enn sist? Det er flere spørsmål som trenger svar. FU ønsker debatt om disse sakene i TF. Vi ønsker ikke at dette skal bli en debatt bare for fagligkader, men at det skal bli hele partiets ansvar.

FU.

MER OM "KONTROLLKOMITE"

Det er kommet forslag om å vedtektsfeste en landsmøtevalgt kontrollkomite. I forbindelse med debatten om det, ønsker vi å redegjøre kort for hvordan dette fungerer nå.

Det fins en kontrollkomite som er valgt av SK og blant SKs medlemmer. Det sitter ikke medlemmer fra den daglige ledelsen av partiet i kontrollkomiteen. En slik kontrollkomite har eksistert i hele den tida partiet har eksistert.

Grovt sett er komiteens mandat å gjennomgå og innstille for SK om godkjenning av SKs protokoller, å godkjenne partiets grunnorganisasjoner, å

revidere SKs regnskaper, å registrere og lage beretninger om eksklusjoner i partiet. Videre behandler komiteen saker som SK, PU eller SKAU spesielt oversender til kontrollkomiteen. Dette har vel stort sett dreid seg om kritikk av enkeltpersoner i partiledelsen.

Kontrollkomiteen rapporterer til SK, og som for andre utvalg og organer SK oppretter, er det SK som er ansvarlig overfor landsmøtet for kontrollkomiteens arbeid.

Kontrollkomiteen.

VÆR KONSEKVENT - STEM FOR

Kvinnefronten skal ha en avstemning i nøst om verneplikt for kvinner. Avstemninga er delt i to: Er du for/mot verneplikt for kvinner? Er du for/mot at KF skal ta standpunkt?

Vi mener at det er riktig av partijenter å delta i avstemninga, - da må de være medlem av KF(!), og at de stemmer for at KF skal ta et standpunkt for verneplikt for kvinner.

Når vi skal diskutere forsvar og kvinnepolitikk, er det lett å blande korta. Det blir som når ateister skal diskutere kvinnelige prester: Mot prester, men for kvinnelige prester - samtidig. Flertallet av folket og alle partier i Norge går inn for forsvar i en eller annen form, og for verneplikt.

Noen folk er mot forsvar i det hele tatt. De er derfor mot verneplikt, og logisk nok mot verneplikt for kvinner. Dette er et konsekvent standpunkt.

Men hvis en er for forsvar og verneplikt, blir det hykleri hvis en ikke innrømmer at det er kvinne-diskriminerende å nekte kvinner denne plikten. Tenk om det ble innført en regel om at muslimer ble dimmitert på sesjon, da ville det blitt ramaskrik om diskriminering. Det er også lurt å tenke neger i steden for kvinne, da blir diskrimineringa tydeligere. Hvorfor skal det være apartheid i det militære?

Hvis KF skal ta sin egen parole om å kjempe mot kvinneundertrykkinga på alle områder på en alvorlig måte, så må KF kjempe mot at det finnes andre regler for kvinner enn for menn - på alle områder.

LIKESTILLINGS- ARGUMENTET

Militærvesenet er den siste skansen

hvor kvinner ikke er formelt likestilt med menn i samfunnet. Kvinnebevegelsen har til alle tider slåss for de formelle like rettighetene, fordi den veit at ulike rettigheter bygger på et syn om at kvinner kan eller klarer iærre ting enn hva menn kan. Altså en nedvurdering/diskriminering av kvinnene.

Nå veit vi at formelle like rettigheter ikke automatisk betyr reelle like muligheter for å si det mildt. Det ser vi i arbeidslivet og på tusen andre områder. Og denne vissheten gjør at mange frykter at militærtjenesten blir kjønnsdelt. Dette er en begrunna frykt, tenk bare på at kvinner i dag ikke en gang kan få lov til å avtjene førstegangstjenesten, samme hvor sterkt de ønsker det. Men frykten for kjønnsdelt tjeneste er ikke et argument mot verneplikt for kvinner: Hvis det er det, måtte vi tilsvarende gå mot kvinner i arbeidslivet, for arbeidsmarkedet er jo til de grader kjønnsdelt!

Nei, en slik konklusjon trekker vi ikke. For vi veit at det er historisk progressivt at kvinner går ut i lønnsarbeid, først og fremst fordi kvinner slåss for retten til lønna arbeid - på lik linje med menn. (Det er mange flere argumenter for det, men det tar for mye plass her).

Hvis noen synes at kjønnsdelt militærtjeneste er et avgjørende argument mot verneplikt for kvinner, synes jeg de virkelig burde kreve at de jentene som vil i dag, frivillig, skal få lov til å avtjene førstegangstjeneste og få lov til å bli lært opp til strid. Det ville være et viktig bidrag for å bryte med mange mannssjåvinistiske ideer om hva kvinner er i stand til. Hvorfor har ikke dette vært en viktig sak for alle kvinneorganisasjonene? Nei, her kommer pasifismen inn, og den er tydeligvis viktigere enn kampen for kvinnefrigjøringa. Det er pinlig for venstresida at det er Høyre-kvinner som mest modig og kunnskapsrikt har gått mot forskjellsbehandlinga.

KVINNEFRIGJØRINGS- ARGUMENTET

Kok ned hva kvinneundertrykking betyr: Hun holdes nede, som under et lokk, fordi andre eller systemet holder henne nede. (Dette gjelder for arbeiderklassens kvinner og menn, men mest kvinner). Og det fører også til at hun tar det til seg, hun blir opplært (nedlært) og holder seg nede sjøl. Å kjempe mot dette på *alle* områder, er å kjempe for frigjøring av kvinnene. Vi som er kommunister veit at menneskeheten må ha kommunisme for å bli fri. Men i dag skal vi kvinner ikke finne oss i å være annenrangs samfunns-mennesker, og vi skal slett ikke finne oss i paragrafer som svart på hvitt uttrykker et slikt syn. For meg er derfor kampen for verneplikt for kvinner *en* del av denne kampen.

Noen sier: »Verneplikt for kvinner er en ekstrabelastning». Kvinner føder barn, har de fleste oppgavene med familie og hjem. Til menn som sier dette, svarer jeg: Takk for omsorgen, jeg tar dere ikke alvorlig før dere er bekymra på vare vegne i andre sammenhenger også. (»La oss øeskytte våre negre...»). Til kvinner: JA! For noen vil det bli en ekstra belastning. (Selv om få kvinner har barn og familie når de er 18 år, og selv om mange vil få utdanning i det militære). Men ut fra en argumentasjon om belastning, burde vi gå mot at kvinner har lønnsarbeid! Yrkesaktive kvinner er dobbeltarbeidende. Kvinner arbeider mest. Men likevel er det historisk progressivt at kvinner har lønnsarbeid. Det har tvingi fram nye krav både ute og hjemme.

Og hvorfor ikke rette søkelyset den andre veien? Har ikke pappa-soldater barn? Hvorfor kan ikke pappaer koke poteter og lage saus når mammaer er på ei ukes rep-øvelse? Og skal ikke samfunnet ta seg av barna til de enslige mødrene når de er på rep-øvelse?

TRE ARGUMENTER

1. Kvinnefrigjøring og likestilling har vi tatt opp her, fordi vi snakker om en avstemning i en kvinneorganisasjon som konsekvent vil slåss mot all kvinneundertrykking.

2. Folkekrigens perspektiv: Vi frykter krigen. Men i motsetning til folk som kjemper for kapitulasjon og sjølmord., kjemper vi for motstand og overlevelse. Vi veit at det vil bli nødvendig med en langvarig folkekrig mot okkupantene. Da har ikke folket råd til å la halve befolkninga være uten våpen og opplæring. Og uten våpen og opplæring blir kvinnene de første ofre for massakrene.

3. Revolusjones perspektiv: Vi vil ha sosialisme. Vi veit at kapitalistklassen vil gripe til våpen mot folket. Vi veit at hvis kvinner skal ha mulighet til å kjempe for sosialismen, så må *også de* ha våpen og opplæring. Og vi veit at folket må være væpna under sosialismen for å kunne forsvare sine demokratiske rettigheter og utvikle samfunnet mot kommunismen.

Det er fire mulige standpunkter å ta i spørsmålet om verneplikt for kvinner:

1. For de som er for likestilling: Begge kjønn eller ingen kjønn i forsvaret.

2. Den som er pasifist, vil si ingen kvinner og ingen menn.

3. Den som er mot kvinnefrigjøring og likestilling, vil si: Mot kvinner i forsvaret, for kvinner duger ikke der.

4. Den som er *både* for verneplikt/forsvar

og kvinnefrigjøring, må si: verneplikt for begge kjønn.

Men det er umulig og ulogisk å si:

Jeg er *for* likestilling, for forsvar/verneplikt, men for verneplikt bare for menn.

Grete Vernø sa på et møte i Oslo Militære Samfunn i en debatt om kvinnene:

»Jeg stiller ikke spørsmålet om vi har »bruk for« kvinnene. Det er teoretisk like meningsløst som å spørre om vi har behov for brunøyde menn, eller utrede *mannens* plass i totalforsvaret! »

Og vi kan tilføye, negrenes plass....

Noen er redde for at KF skal ta standpunkt *for* verneplikt for kvinner fordi dette er et avansert standpunkt, eller at da blir KF så lik AKP.

Til det første: Standpunktet er ikke så avansert. Det er ikke avansert for en kvinneorganisasjon å være aktivt mot diskriminering av kvinner.

Til det andre: AKP har mange ganger vært aleine om å mene riktige ting - i *begynnelsen* av en bevegelse. F.eks. støtte til FNL i Vietnam (SUF), påstanden om at Norge er et klassesdelt samfunn, påstanden om at verdenskrig truer, og nundreis av andre saker.

De som begynner å bli *for* de samme tinga som AKP, står sjølsagt i »fare« for å bli kalt AKP'ere. Men hvis standpunktet er riktig og nødvendig - i dette tilfellet i kvinnekampen - hvorfor ikke stå sammen med AKP og Høyres Grete Værnø - og slåss for et progressivt standpunkt???

Skrevet på oppdrag av
Kvinneutvalget.
Jorun.

PARTIET SVEK AFGHANISTANS FOLK 8.MARS!

8.mars 1983 var det kamp om parolen »Sovjet ut av Afghanistan» skulle med i hovedparolegrunnlaget eller ikke. Partiet og KF bestemte seg for å ofre parolen på »enhetens» alter. Jeg mener at dette var et svik mot Afghanistans folk, som står i spissen for kampen mot Sovjet og sosialimperialismen. Afghanistan holder på å bli »den glemte krig» og vår holdning betydde at vi rykket tilbake og at *Sovjet* rykket fram.

Motstand mot å ha med konkrete internasjonale solidaritetsparoler på 8.mars, er uttrykk for en sjølfornøyd rasistisk holdning. Ville vi gått med på å kompromisse på en parole om Polen dersom landet var blitt okkupert? NEI. Afghanistans strategiske betydning er ikke forskjellig fra Polens. Men det ligger jo lenger unna - utenfor Europa og med en helt annen kulturbakgrunn enn vår. Den aktuelle parolen var »Støtt »Aksjon kvinner for Afghanistan» = Sovjet ut av Afghanistan». Hvorfor ble denne solgt unna?

VI PRIORITERER ARBEIDET FOR DE GRELLESTE UTSLAGENE AV IMPERIALISME

Imperialistiske overgrep skjer overalt i verden. Norge driver imperialistisk utbytting av land i den 3.verden, og overfor samene i vårt eget land. Men dette kan ikke sammenliknes med det Sovjet gjør i Afghanistan. Sovjet har okkupert Afghanistan. De har innsatt et quislingregime, som er avhengig av hjelpen fra 120.000 sovjetiske soldater. Sovjet har siden krigen startet desember 79 drept tusenvis av mennesker hver uke. Pga. Sovjets invasjon drives hver måned

titusenvis av mennesker i landflyktighet. I Afghanistan finnes det en frigjøringsbevegelse som slåss mot de sovjetiske soldatene. I Afghanistan finnes det en kvinneunion som selv deltar aktivt i frigjøringsarbeidet.

KVINNER OVER HELE VERDEN KJEMPER SAMME KAMP

Vi må ha klart for oss at kvinner over hele verden kjemper samme *kamp*. *Betingelsene* er forskjellige, derfor er de umiddelbare og nødvendige kravene forskjellige.

Når vi solidariserer oss med kvinner som kjemper under andre forhold enn oss, så er det ikke veldedighet vi driver. Den solidaritet vi gir, tjener også oss. Vi lærer av deres kamp. Vi får ta del i deres erfaringer. Men først og fremst støtter vi dem av Solidaritet, men også fordi den kamp de driver er i vår egen interesse. Det folket i Afghanistan gjør når de slåss mot Sovjet er kvalitativt mye viktigere fredsarbeid (kamp mot krigen) enn det såkalte fredsarbeidet som vi er opptatt av her på berget.

Når vi gjør en »kvinnevrei» på parolene 8.mars er ikke dette bare av taktiske grunner. Det er også all grunn til å rette søkelyset på kvinnes særegne situasjon og kamp. Dette er det *naturlig* å gjøre 8 mars.

Kvinner verden over er sterkere rammet av økonomisk underutvikling enn menn. Kvinner får hardest føle virkningene av økonomiske kriser, arbeidsløshet, inflasjon og fattigdom. Og kvinner må bære de største byrdene ved folkeforflytninger og urbanisering.

Kvinneres stilling blir stadig forverret ved supermaktenes økonomiske utbytting av landet og ved krig. Hoveddelen av alle flyktninger i verden er kvinner og barn og antallet barn bare øker og øker.

DRFOR sier flertallet av kvinnene på FNs kvinnekongressen flg.: »Vi kvinner må kjempe for full likestilling mellom mann og kvinne, vi må kjempe for full kvinnefrigjøring på alle områder. Og vi må samtidig arbeide iherdig for å avskaffe all imperialisme, kolonialisme, rasisme, fremmed overherredømme og okkupasjon. Ingen kvinne kan bli frigjort i et okkupert land. Ingen kvinne kan bli frigjort i et land der apartheid rår, før apartheidregimet er avskaffet. Og derfor er kravet om Sovjet ut av Afghanistan

også et sentralt kvinnepolitisk krav, ikke bare 8.mars, men også ellers i året.

Spørsmålet har en del sider som det ikke er plass til å ta opp her, bla. taktiske vurderinger, men det rokker ikke ved hovedpoenget: Visse ting selger man bare ikke unna.

Jeg vil utfordre SKAU, DSAU og kvinneutvalget til å uttale seg om de mener det var riktig å stryke parolen 8.mars-83, og om dette var godkjent av disse organene.

LA OSS IKKE GJENTA FEILEN
VERKEN I OSLO ELLER ANDRE
STEDER I 1984.

Kari.

OPPSUMMERING AV 8.MARS I OSLO

I denne artikkelen oppsummerer Sara på vegne av Kvinneutvalget 8.mars-83 - i Oslo. Vi valgte Oslo med vilje, fordi det var både bra og dårlige ting å si om det som skjedde. Men hva var bra, og hva var dårlig? Det er fortsatt altfor mye sårn at partiet lokalt tar opp 8.mars som et eventuelt punkt hvor en får en »redegjørelse» fra de jentene som 8.marsbevegelsen er satt bort til. Vi har altså håp om at vår oppsummering av et utvalgt eksempel kan bidra til at partiet lokalt engasjerer seg i denne bevegelsen på en helt annen måte, ved å diskutere: Hva vil vi/dere? Hva er våre/deres erfaringer?

Noen - dessverre ikke så mange - har reagert veldig på at toget i Oslo ikke hadde noen parole mot Sovjet i Afghanistan eller andre konkrete internasjonale paroler. De to eneste var: Støtt frigjøringsbevegelsene - kamp mot all imperialisme. Stans USA og Sovjets rustningskapløp.

EN POLITISK FEIL

Jeg synes det er lett å argumentere for at dette var en alvorlig politisk feil ved toget - et annet innlegg i dette nummeret av TF handler om det. Det er i kvinnebevegelsens dårligste tradisjoner - en blanding av kvinnesekterisme og unnfallenhet overfor Sovjet. Norske kvinner skal være opptatt av norske kvinnesaker 8.mars, og av hensyn til Kvinneforbundet og Sovjet-venner i SV skal ingen paroler rettes konkret mot Sovjet. Afghanistan-parole kalles en AKP-parole.

Vår oppgave er å kjempe mot denne linja i kvinnebevegelsen og isolere de få som fører den aktivt fram. Vår linje er at 8.mars er kvinnes internasjonale kampdag der internasjonal solidaritet er en like nødvendig del av dagen som norske kvinners krav. Kvinner i Norge må støtte kvinner i kamp på deres egne

premisser - kamp mot Sovjet i Afghanistan og mot USA i Latin-Amerika er nødvendige deler av kvinnekampen i verden. Og vi må slåss for forståelse for at kampen mot imperialismen som system er nødvendig for kvinnefrigjøring. Vi må gå mot alle forsøk på å snevre inn kvinnekampen - det er viktig at kvinner tar stilling til angjørende spørsmål i vår tid.

Denne linja slåss vi og for i Kvinnefronten - og KFs representanter sto da også hardt på for sine internasjonale paroler - mye mer offensivt enn tidligere (Det var grunnplanspresset som mangla).

Jeg skal gå inn på hvorfor vi gikk inn for at KF ikke skulle bryte.

Hovedproblemet i 8.mars-arbeidet i Oslo har i mange år vært samarbeidsutvalgets (SU) hevdvunne posisjon. De sitter på kammeret - med eller uten Kvinnefronten - avgjør paroler ut fra hestehandel og har motsatt seg enhver offentlig diskusjon om parolene før de er vedtatt. Alle forsøk på å trekke flere organisasjoner med er blitt avvist - uorganiserte kvinner er blitt omtalt på med forakt, evt. som fordekte AKP'ere. Samtidig har SU hatt (og har fortsatt) et stort omland som er mer eller mindre lojale til deres tog ut fra gamle politiske skillelinjer og myter om KF og oss.

KF mobiliserer vel halvparten av tog-gjengerne i Oslo, men vi er ikke fornøyd med det. Vår målsetting er å vinne det store flertallet - rive dem løs fra enkelte av de andre kvinneorganisasjonenes ledere. Dit går ingen snarvei - det er viktig at vi har en taktikk som hvert år bringer oss nærmere målet.

HVA VIL VI?

Vi vil forene alle som vil slåss mot all kvinneundertrykking:

-komme fram til et hovedparolegrunnlag som uttrykker interessene til

arbeiderklassens kvinner samtidig som det avspeiler bredden og allsidigheten i kampen

-gi internasjonal solidaritet og kampen mot supermaktene brei plass

-organisere 8.mars-bevegelsen slik at det blir mulig for alle kvinner som er interessert i å delta i utforminga av dagen: hovedparolegrunnlaget, lokale paroler, mangfold av arrangementer. 8.mars er kvinnes kampdag, ikke kvinneorganisasjonenes.

Dette har vært vår linje i mange år, og den bør vi holde fast ved. Så lenge all diskusjon foregår i lukkede rom på Kvinnehuset, har vi liten sjanse til å nå fram med vårt syn - men vi mener at åpen diskusjon vil gjøre det mulig f.eks. å vinne flertallet for betydninga av internasjonal solidaritet med de som kjemper mot Sovjet og USA?

1982

Noen skritt.

I 1982 sa KF nei til SUs ultimatum allerede i starten på 8.mars-arbeidet, og KF tok kontakt med enkeltpersoner i en del av de uavhengige organisasjonene mellom KF og SU, som Kvinner i Mannsykker, Kvinner i Kamp, Kvinnegruppa i AHF, uavhengige jentegrupper osv. Det ble ikke formelt samarbeid mellom organisasjonene, men med enkeltpersoner. Likevel kom flere av organisasjonene med paroleforslag på sitt område som ble tatt med i 8.mars-komiteens hovedparoler. Parolene til 8.marskomiteen ble levende og gode - og SUs var elendige det året. Samtidig skapte samarbeidet press på SU og la mye av grunnlaget for at de stilte mer samarbeidsvillige i 83.

1983

I 1983 ga SU seg i utgangspunktet på tre saker:

-De ga opp sin prinsipp-motstand mot det de kaller »allmennpolitiske paroler» (som altså er saker de ikke regner som kvinnepolitikk).

De åpnet for adgang til å offentliggjøre uenighet, underveis.

-De åpnet for at representanter fra andre organisasjoner skulle få si sin mening om parolene før de ble vedtatt, i form av et høringsmøte.

Dette var viktige skritt på veien til en 8.marsorganisering med åpen politisk kamp om linjene. Små skritt, men på punkter der de tidligere har vært urokkelige.

HØRINGSMØTET

Høringsmøtet ble det viktigste. Det kom nesten 100 kvinner fra alle slags kvinnegrupper, partiets kvinneutvalg, kvinnefagforeninger, solidaritetsorganisasjoner. 3 saker blei diskutert, det var der uenighetene var størst.:

-6 timers dagen, der alle som tok ordet understreket nødvendigheten av å ha med full lønnskompensasjon.

-Kvinnelig verneplikt, der de fleste mente at det var for lite diskutert til å ha med som parole mot verneplikt for kvinner slik SUs organisasjon ville.

-Internasjonal solidaritet, der tilsynelatende alle var enige om betydninga. Uenigheten blei »redusert» til om det var viktig å nevne konkrete land eller være generelle, og få av våre medlemmer og venner på møtet tok del i diskusjonen. De ble usikre. På dette punktet vant vår linje ikke fram.

Bakgrunnen for dette var delvis at uenighetene ikke var klare for folk før møtet. Møtet var ikke avslutningen på en offentlig diskusjon/linjekamp. Dels er det fortsatt en uenighet i våre egne rekker om betydninga av internasjonal solidaritet 8.mars.

Slik møtet ble, ble toget. Møtet var et viktig framskritt for organiseringa av

8.marsbevegelsen. Samtidig tapte vi altså kampen i der om linja for internasjonal solidaritet, fordi våre egne og våre nærmeste syntes det ble for vanskelig.

GRUNNENE

Vi bestemte oss for ikke å gå inn for et alternativt tog. Begrunnelsen var følgende:

-Svært få var mobilisert for ei riktig linje. Mange av dem som måtte være drivkraft i et alternativt tog var usikre, evt. uenige, i et eventuelt brudd. Det var kort tid til 8.mars, vi kunne risikere splittelse i KF, og dette ble spesielt forsterket av at et eget tog i stor grad hadde måttet bli organisert gjennom Klassekampen (pga. tida).

-Minimumssaker var oppnådd:

Riktig linje i hovedsak i de fleste parolene. Seier for 6-timers dagen med full lønnskompensasjon. Støtte til frigjøringsbevegelsene mot all imperialisme. (Denne har alltid vært kalt en AKP-parole).

Kamp mot USA og Sovjets kapprustning. Ingen pasifistiske paroler, toget hadde ikke fredsbevegelse-preg. Vi fikk bort parola om nei til kvinnelig verneplikt.

-Viktig organisatorisk framgang mht. åpenhet: Breiere samarbeid, gode muligheter for åpen politisk linjekamp neste år.

-Talerspørsmålet var løst ut fra en taler fra hver side, men rett til å godkjenne hverandres talere. Det ble jo forøvrig Unni R i med lengst taletid og frihet til å ta opp Afghanistan, Latin-Amerika, noe hun la stor vekt på.

-Vår forutsetning var også at det skulle drives, fra KFs side, egen propaganda for vår linje i det videre 8.mars-arbeidet.

Jeg mener fortsatt at det var en riktig vurdering i den situasjonen, - en tvangssituasjon. Den alvorligste feilen vi gjorde, var at vi ikke sikra at partiet

hadde egen propaganda i det videre arbeidet og i toget, samt at vi ikke fulgte opp KFs sjølstendige propaganda. Denne feilen gjør at det ikke er noe som hindrer folk i å oppfatte 8.mars-83 som en bekreftelse på at heller ikke KF eller vi i AKP virkelig mener alvor med vår internasjonale solidaritetslinje.

Dette gjør det spesielt viktig å ta grundig på oppsummeringa av 8.mars-83 for å legge grunnlaget for at gjennombrudd for vår linje i -84.

HÅP OM STØTTE TIL KARI

Det er helt nødvendig at det tas initiativ i partiet der det har vært liknende motsigelser og vanskeligheter for å komme ned i og løse motsigelser i partiet i synet på betydninga av internasjonal solidaritet 8.mars. Det er umulig å få gjennombrudd for vår linje uten en slik diskusjon. Jeg ville ønske et resultat der alle blei *enige med Kari* - da ville vi stå sterkere i 84.

DISKUSJON I PARTIET

-En diskusjon i partiet vil legge grunnlaget

for at mange kamerater kan gå i spissen for denne diskusjonen i KF og i andre organisasjoner og grupper som berøres av 8.mars-organiseringa.

-Vi må ta initiativ til at det utarbeides linjer og drives internasjonalt kvinnearbeid hele året, for å styrke den internasjonale solidariteten og for å gjøre det umulig å komme utenom slike paroler 8.mars.

-Dette er tiltak som gjelder den ene siden ved 8.mars-arbeidet. Utover dette må vi fortsette å arbeide for breiere organisering og mest mulig åpen politisk diskusjon om parolene.

Og framfor alt: 8.mars må få den plassen i partiets prioritering som tilkommer den. Det dreier seg om en stor politisk linjekamp omkring de fleste vesentlige spørsmåla i kvinnekampen, en massebevegelse med som får ca. 7000 på gata i Oslo, vekker mange kvinner til politisk aktivitet og følges med oppmerksomhet av langt flere. Partiledelser i det ganske land: Har dere ansvar for 8.marsbevegelsen?

Hilsen Sara.

SK-VEDTAKET OM PRINSIPP-PROGRAMMET

SK har gjort et vedtak om prinsipp-program-utkastet gjengitt i TF august-83. Punkt 5 i det enstemmige vedtaket lyder:

»SKs syn er at det framlagte utkastet er et bedre grunnlag å føre debatten i partiet på enn 1980-programmet fordi:

-1980 programmet er langt, usystematisk og på noen punkter prega av uklarheter ut fra politiske kompromisser.

-Det er mulig å trekke ut formuleringer og synspunkter fra 1980-programmet og stille dem som endringsforslag innfor strukturen til det nye programforslaget.»

Samtidig heter det tidligere i vedtaket at det er ulike meninger i SK på flere punkter og at SK ikke tar stilling til forslaget i sin helhet.

Problemet med SK-vedtaket er imidlertid at SK har tatt stilling til

forslaget i sin helhet, nettopp ved å vedta at forslaget er et bedre grunnlag å føre debatten på enn det gjeldende programmet.

SK har ved dette vedtaket avvist synspunktet om at forslaget som helhet er et revisjonistisk angrep på partiets nåværende generallinje, - og SK har gjort dette *enstemmig*. - For det er vel ingen, i eller utafor SK, som vil gå inn for å legge et revisjonistisk programforslag til grunn for debatten, uansett hvor utmerket »strukturen» enn kunne være?

Hva er så argumentasjonen i SK-vedtaket for at forslaget er et bedre grunnlag enn det nåværende prinsipp-programmet å føre debatten på?

a. 1980-programmet er for langt

b. det er usystematisk

c. det er på noen punkter prega av uklarheter ut fra politiske kompromisser

d. det er mulig å trekke ut formuleringer og synspunkter fra 1980-programmet og stille dem som endringsforslag innfor strukturen til det nye programforslaget.

Til dette er å si:

a.

1980-programmet er på 117s. Forslaget er, minus kap 4, på 24s. Med kap 4, sannsynligvis på 27s. En side i forslaget representerer i underkant av 4s. i 1980-programmet. Forslaget er altså på ca 100 1980-sider. Forskjellen i lengde er altså forholdsvis beskjeden og kan ikke vurderes som et seriøst argument i denne forbindelsen.

b.

1980-programmet inneholder følgende 7 hoveddeler:

I. Kapitalismen og imperialismen

II. Klassekampen i Norge.

III. Revisjonismen og opportunisten

IV. Kommunistene og klassekampen under kapitalismen

V. Den sosialistiske revolusjonen

VI. Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga til kommunismen

VII. Arbeiderklassens kommunistiske parti

Forslaget inneholder følgende 8 kapitler:

I. Imperialismens siste tid på jorda

II. Løysinga: Sosialisme og kommunisme i heile verda.

III. Kampen mot supermaktene og krigen

IV. Utviklinga i Norge under kapitalismen

V. Sosialistisk revolusjon i Norge

VI. Utviklinga av klassekampen under kapitalismen

VII. Den internasjonale kommunistiske rørsla

VIII. AKP(m-l) i Noreg.

Kapitlene (8) i forslaget tilsvarer delene (7) i 1980-programmet. De *store* underoverskriftene (29) i forslaget tilsvarer kapitlene (34) i 1980-programmet. De *små* underoverskriftene (35) i forslaget, tilsvarer punktene (66) i 1980-programmet.

Forslaget er på toppen av dette delt i tre hoveddeler:

I. Kapitalismen, imperialismen og den sosialistiske verdensrevolusjonen.

II. Kampen for eit sosialistisk Noreg

III. Den internasjonale rørsla og AKP(m-l)

Hva er det som gjør 1980-programmet mer usystematisk enn forslaget?

Ingen har noen gang påvist dette konkret, hverken Øi eller andre tilhengere av »den bra strukturen». Det er nå i ferd med å oppstå en situasjon hvor denne påstanden blir en sannhet bare den blir gjentatt ofte nok.

c.

1980-programmet er på noen punkter prega av uklarheter ut fra politiske kompromisser. Ja, helt enig. - Og det bør det gjøres noe med. Men er ikke den beste måten å endre dette på å stille konkrete

d.

Mener SK at det er vanskeligere å stille endringsforslag til 1980-programmet enn til forslaget? Dette må jo være konsekvensen av SK sitt syn på dette punktet. Jeg kan ikke skjønne annet enn at det er mye *redeligere* måte å endre Partiets politikk på, å stille endringene *opp mot* det nåværende programmet, slik at det blir tydelig og klart for alle hva endringene består i.

Uansett hva en mener om *innholdet* i forslaget vil det være riktig å kreve at SK trekker det tilbake. Dette fordi:

-Forslaget seiler under falsk flagg. Ør

som formann i programkomiteen, hevder at det politiske hovedinnholdet fra 1980-programmet er bevart i forslaget. At dette ikke er tilfelle, har vært påvist mange ganger, i forhold til flere viktige politiske spørsmål.

-Formen på forslaget er ikke egna til å klargjøre de politiske motsigelsene som står i programdebatten, spesielt motsigelsene i forhold til 1980-programmet.

-Det er mulig å trekke ut formuleringer og synspunkter fra forslaget og stille dem som endringsforslag innafor strukturen til det nåværende partiprogrammet.

RJ.

SVAR TIL R.J.

R.J. tar til orde for at SK bør trekke tilbake sitt vedtak om å legge programutkastet til grunn for videre diskusjon. Han mener at de viktigste av SKs argumenter for å legge forslaget til grunn har lite for seg. Han peker på at utkastet ikke er vesentlig kortere enn 1980-programmet. Han mener også at formen ikke er egna til å klargjøre de politiske motsigelsene/standpunktene.

Jeg vil gi RJ rett et stykke på vei:

-Programutkastet er alt for langt (i likhet med 80-programmet).

-Det er mange svakheter i formen, blant annet i form av gjentakelser, og ved at samme spørsmål behandles flere steder, noe som gjør det vanskelig å gripe linjene.

Hvis ikke 80-programmet hadde hatt *akkurat de samme svakhetene, og til dels i enda større grad*, ville jeg sett det som en mulighet å ta 80-programmet som utgangspunkt. Men så vidt jeg kan se finnes det ingen vei tilbake til 80-programmet. Det er resultatet av en lang historisk prosess med oppblåsning og neddemping av ulike saker, så struktur og logikk er blitt milevis fra hensikten. Det

er grunnen, RJ, til at vi ikke bare kan stille endringsforslag til 1980-programmet.

SK likte den logiske oppbygginga i utkastet, nemlig fra det allmenne til det særegne, fra det internasjonale til det nasjonale. Det er i pakt med vår teori. Det er grunnen til at SK vedtok å legge denne strukturen til grunn. Men slik det er i dag, blir det dessverre vanskelig for leseren å få øye på den allrighte strukturen bak alle orda. Det er også sant at utkastet skjemmes av uklarheter på en del punkter (også i likhet med 1980-programmet). Men SK-vedtaket forutsetter sjølsagt at dette rettes opp.

Det er derfor ingen hindring for at de som ønsker et kortere og klarere program kan stille endringsforslag til det nye utkastet.

For meg sjøl er det en viktig kappoppgave å få et mye kortere program. Jeg veit ikke om jeg har RJ med meg i dette. Men jeg trur at en av grunnene til at prinsippene blir vanskelig å gripe og de politiske motsigelsene uklare, er at teksten er så lang og ordrik.

Jeg har derfor reist følgende forslag til prinsipper for formen på programmet:

1. Programmet skal ta for seg det som er *nødvendig* og *tilstrekkelig* for å plassere partiet ideologisk, politisk og organisatorisk i Norge og internasjonalt og gjøre de nødvendige avgrensningene i forhold til andre (og særlig konkurrerende) retninger. *Men heller ikke mer.*

2. Forklaringer, eksempler, agitasjon fjernes fra programmet og overlates til partipressa, taler, brosjyrer og bøker.

3. Et begrep defineres *en* bare *en* gang.

4. Alle gjentakelser strykes.

5. Språklige slappheter, unødvendige presiseringer og sjølinnysende ting strykes fra programmet.

Jeg trur at det vil vise seg at feks. RJ og jeg er uenige om flere saker. Men hvis vi følger mitt forslag til form på programmet, så vil i hvert fall disse uenighetene stå klart fram. Dessuten vil det bli lettere å skyfle unna skinn-uenighetene.

Eksempel på skinnuenighet: Et par innlegg har gjort et poeng av »hva har nå Engels gjort for noe gærnt», siden han ikke er nevnt sammen med »Marx, Lenin og Maos». Dette er en typisk skinnuenighet. For så vidt jeg veit har ingen foreslått at vi skal avskrive Engels. Og han er da også positivt omtalt i programutkastet. Men det drukner i alle orda.

Med en vesentlig kortere tekst, vil

Engels bli omtalt ett sted, og ingen vil være i tvil om hva vi mener om han.

En annen sak som jeg mener er en skinnuenighet, (men det vil det sikkert være delte meninger om) er avsnittet om revisjonismen. Det finnes et slikt i det gamle programmet, men ikke som separat avsnitt i det nye utkastet. Noen har brukt denne forskjellen til å si at utkastet »egentlig» ikke er mot revisjonismen. Men så vidt jeg kan se finnes det meste av vår kritikk av revisjonismen her og der i utkastet. Ved å forkorte drastisk vil det bli lett å se. Det gamle avsnittet om revisjonismen var riktignok omfangsrikt, men det inneholder forferdelig mye prat. Altså ting som ikke har noe i et program å gjøre.

På andre områder er det reell uenighet. Det kan gjelde spørsmålet om Stalin, hvor det i hvert fall finnes tre hovedretninger: det kan gjelde spørsmålet om demokrati under sosialismen og det kan gjelde Kina og kulturrevolusjonen. Også der det er reell uenighet vil vi tjene på knapphet.

Altså. Min konklusjon: La oss legge det utsendte forslagens struktur og oppbygging til grunn. La oss gjennomføre ei drastisk forkortning av det etter de fem prinsippene som jeg har foreslått. La oss så strides om det vi er reelt uenige om, i stedet for å rote oss inn i skinnndiskusjoner. I en sån plan er det intet som hindrer RJ eller noen som helst andre å stille et hvilket som helst forslag til endringer og tillegg.

Pål St

I KNE FOR BORGERLIG IDEOLOGI?

Noen kamerater bruker et reelt problem, nemlig arbeidsfolks vansker med å formulere seg skriftlig, som argument mot skriftlig diskusjon i partiet. Spesielt gjelder dette prinsipp-program-bulletinen

som etter disse kameraters mening må avskaffes.

Problemet for arbeidere og kvinner er reelt nok. Dersom bulletinen skulle erstattes av avdelingsbehandling, var det

ille. Men oppriktig talt. Det er virkelig grov høyreopportunisme å bruke dette som brekkstang mot skriftlig debatt i partiet. Det må da vel heller stilles som et problem partikamerater går sammen om å løse! Konsekvensen av et syn som vil kutte bulletinen betyr å kutte TF. Dette dreier seg ikke bare om å skrive, men også om å lese tyngre materiale overhode. Jeg venter på kravet om å kutte Røde Fane, kutte Kapitalen og andre studier osv.

En del av borgerskapets herskertechnik er å ha uvitende arbeidere som ikke har tillit til seg sjøl. Kvinnfolka råkes av det samme. For partiet er dette et strategisk problem som bl.a. dreier seg om å utvikle

arbeiderklassen til sjøl å styre dette landet, til å mobilisere alle ressursene til nalpparten av befolkninga.

Å gjøre noe med dette i dag, betyr bl.a. å bruke de ressursene som finnes i avdelingene til å støtte og hjelpe dem som har problemer med lesing og skriftlige formuleringer. Gå flere sammen om jobben. Bruk tid til å diskutere de tunge artiklene.

Dette er et ideologisk problem som vi ikke kan legge oss flat for. Det må jobbes med, hele tida.

PGG.

STUDIEVEILEDNINGA TIL KAPITALEN

– EN SJØLKRITISK VURDERING

Da jeg på denne tida i fjor satt og jobba med studieveiledningatil Kapitalen, var jeg temmelig overbevist om at den tolkninga jeg la fram av den politiske økonomien ville bli omstridt. »Å lese Kapitalen» bryter på sentrale områder med den forståelsen av politisk økonomi som tidligere var dominerende i AKP. Dette ble uttrykt helt eksplisitt i og med den kritikken av tidligere studie bøker som veiledningsheftet legger fram.

Veiledningsheftet har nå vært i handelen i over et halvt år. Det har vært lest og studert. Mange har vært fornøyde og syns heftet har bidratt til økt forståelse av den politiske økonomien. Men jeg kan ikke tru annet enn at mange fortsatt er svært uenige, eller i hvert fall ganske skeptiske. Men til nå har ingen lagt fram sin uenighet i skriftelig tilgjengelig form. Og tausheten er ikke nødvendigvis uttrykk for samtykke.

Indirekte, gjennom andre, får jeg ofte høre at kamerater er uenige i det synet jeg har lagt fram. Det påstås visstnok at jeg

oppløser materialismen i samfunnsforhold. At jeg neglisjerer produktivkreftene og produksjonen til fordel for produksjonsforhold. At jeg havner i en slags historisk idealisme. Jeg ber kameratene komme fram med denne kritikken.

Jeg veit f.eks. at Torvald G har latt sirkulere et dokument med viktig kritikk av studieveiledninga i Bergen. Men denne kritikken har foreløpig ikke vært tilgjengelig for en større offentlighet. Jeg oppfordrer her og nå spesielt Torvald G til å komme fram med sin kritikk, til Materialisten, til Røde Fane, i TF eller andre steder. Men vi må ha motsigelsene på bordet. Vi må få en saklig informasjon. Det er nødvendig for å kunne utvikle et livskraftig teoretisk miljø. Hvis derimot uenighet blir holdt tilbake, eller bare lagt fram innafor mindre grupper eller miljøer, sa skaper det lett et uheldig klima av indirekte antydninger og mistenksomhet. Jeg vil ikke med dette insinuere at spesielt Thorvald G bidrar til å skape et slikt

klima. Jeg har snakka med Thorvald og han hadde gode grunner for å holde denne kritikken tilbake. Men jeg ber ham legge den fram nå, fordi den er viktig og høyst relevant, og fordi den kan bidra til å gi pol.øk. debatten en puff framover.

Nå er saka den at jeg sjøl er blitt stadig mer kritisk til mitt eget bidrag til studieveiledninga. Det betyr ikke at jeg har vendt tilbake til den gamle oppfatninga, til den ahistoriske og teknologiske oppfatninga av politisk økonomi som var rådende tidligere. Det beste ved studieveiledninga var at den satte produksjonsforholda i sentrum. Med produksjonsforhold mener jeg historisk bestemte forhold mellom mennesker i den samfunnsmessige produksjonen.

Men svakheten var at jeg i fjor ikke skjønte rekkevidden av dette standpunktet. Derfor kommer ikke veiledninga videre langt i å vise hva disse samfunnsforholda består i. Egentlig kommer ikke veiledninga lenger enn til markedet, dvs. til samfunnets økonomiske overflate, og blir således i bunn og grunn hengende fast i en teknologisk oppfatning av den politiske økonomien. Mest påfallende er det at klassene og klassekampen nesten er helt fraværende. Staten er fraværende. Politikken er fraværende. Kapitalen blir sett på som en reint økonomisk tekst. Jeg trudde at Marx bare ville framstille den politiske økonomien. Men det er ikke det han først og fremst vil. Han vil *kritisere* den politiske økonomien. Hva betyr det?

Kapitalismen er basert på vareproduksjon. Derfor kan menneskelig arbeid bare blir til samfunnsmessig arbeid dersom det utfører vareproduserende arbeid og resultatet tar form av varer og penger som sirkulerer. Siden det menneskelige arbeidet, og dermed også forholdet mellom det nødvendige arbeidet og merarbeidet, mellom konstant og variabel kapital, utbyttinga, klassemotsetningene osv. må formidles gjennom varesirkulasjonen og kapitalens

kretsløp, så blir klassemotsetningene tilsylt. Utbyttinga blir tilsylt og tar form av et vareforhold. (Se heftet til Scocozza om reformismen, der han har en god analyse av nettopp dette forholdet.) Kort og godt: Klassekampen under kapitalismen tar form av forholdet mellom varer, uttrykt i verdi og penger, det vi kaller økonomiske lover, f.eks. verdiloven.

Fordi klasseforholda framstår som vareforhold, som økonomi, så blir økonomien ansett som det grunnleggende i samfunnet. Den klassiske økonomien beskriver økonomien som en teknisk, klassenøytral struktur, f.eks. i form av kapitalens reproduksjonsprosess: Penger - varer - produksjon - varer - penger osv. Dette analyserer borgerskapet utelukkende som økonomi og økonomiske lover, fordi det ikke er interessert i at klassemotsetningene (som de økonomiske formene bare er uttrykk for) blir avdekka. (Sml. Marx kommentarer til Ricardo, som faktisk kom så langt som til å avdekke klassemotsetningene *bak* økonomien, men som han imidlertid oppfatta som naturgitte.)

Følgelig er Marx sitt store prosjekt *kritikk* av den politiske økonomien, ikke framstillinga av den. Dette har borgerskapet gjort ganske bra før ham. Marx foretar under prosjektets gang en del betydelige korrigeringer, slik at det sjølsagt også er riktig å snakke om en marxismens politiske økonomi. Men som en reint økonomisk teori er det slett ingen avgrunn mellom Marx og f.eks. Ricardo, noe som gjør at Marx av mange uten videre blir plassert innenfor den klassiske politiske økonomiens tradisjon.

Nei, avgrunnen oppstår når Marx påviser at verdiloven, akkumulasjonen, forvandlinga av verdi til produksjonspris, profitttratens fall osv., og alt dette er økonomiske former for klassemotsetningene under kapitalismen. Når Marx derfor snakker om den

»økonomiske bevegelsesloven» for kapitalismen, så mener han egentlig utviklinga av klassekampen under kapitalismen, men, vel og merke, en klassekamp som hele tida er bestemt av de særegne økonomiske formene som den må ta under kapitalismen. Former først og fremst bestemt av kapitalens umettelige behov for merverdi.

Da jeg skreiv mitt bidrag til studieveiledninga, skjønnte jeg ikke dette. Derfor er dette bidraget egentlig bare ei innføring i politisk økonomi, ikke ei innføring i kritikken av den politiske økonomien. Eksempel: Den veldige betoninga av motsigelsen mellom produksjonens samfunnsmessige og private karakter, men praktisk talt ingen ting om motsigelsen mellom lønnsarbeid og kapital. I bunn og grunn er jeg her ikke kommet utover Milton Friedman.

Videre, den veldige betoninga på motsigelsen mellom produksjonens stofflige innhold og samfunnsmessige form, der jeg lar den stofflige, bruksverdisida av produksjonen framstå som noe nærmest uavhengig av vareproduksjonen (sjøl om det også er tilløp til å se enheten). Derfor heller ingen djup forståelse av relativ merverdiproduksjon og motsigelsene i akkumulasjonen og følgelig er også forståelsen av krisa svært tynn.

Typisk for bidraget i veiledninga er også den kritiske overtakinga av »metoden» fra Grundrisse om »gangen fra det abstrakte til det konkrete», noe som i bunn og grunn er et kapitallogisk standpunkt. (Marx sier også sjøl at han overtar denne metoden fra den klassiske politiske økonomien.)

Kapitallogikerne gjør den feilen at de 1) ser på Kapitalen som en reint økonomisk tekst, ikke som en kritikk av den politiske økonomien. 2) De ser derfor på de økonomiske kategoriene som en slags fast teoretisk struktur som de uten videre presser på virkeligheten. Gjennom reint »logiske» avledninger prøver de å

forklare alle foreteelser i den kapitalistiske virkeligheten, feks. endringene i klassestrukturen, statens økende rolle osv. De ser altså ikke at 1) de økonomiske formene er uttrykk for klasseforhold og 2) at utviklinga av klassekampen stadig forandrer de økonomiske, politiske og andre formene som klassemotsetningene uttrykker seg i. Kapitalismens egen historie forsvinner.

I veiledningsheftet blir samfunnsforhold eller produksjonsforhold redusert til et forhold mellom uavhengige vareprodusenter. Rikiktignok blir det pekt på at det dreier seg om kapitalistiske vareprodusenter som konkurrerer med hverandre på et kapitalistisk marked. Men det blir likevel en nokså endimensjonal analyse, siden motsetningsforholdet lønnsarbeid - kapital ikke får noen plass der. Men uten klassekampen forsvinner også den historiske dimensjonen, til tross for alle erklæringer om at den politiske økonomien er en historisk vitenskap. Det eneste historiske som veiledningsheftet får fram, er at kapitalismen skiller seg fra f.eks. føydalismen, slik at derfor kapitalismens økonomiske kategorier må være forskjellige fra føydalismens økonomiske kategorier. (Noe som er et framskritt i forhold til borgerlig økonomi.) Men kapitalismen sjøl er uten historie. Her rår de »reine økonomiske lovene» som verdiloven, profitttrattens fall osv. Følgelig reduseres klassekampens betydning til de reint samfunnsomveltende handlingene, til revolusjonen. Under kapitalismens egen historie blir menneskene derimot bare til mekaniske personifikasjoner av økonomiske lover, produktivkreftenes utvikling, eller hva det nå måtte være.

Vi håper og trur at partiets nye grunnsirkel (kapitlene om pol.øk) representerer en forbedring i så måte. Her blir økonomien uttrykkelig analysert som klasseforhold. Samtidig vil nok

framstillinga også her avsløre hvor grunn vår forståelse fortsatt er av disse sakene.

Denne sterkt sjølkritiske vurderinga av »Å lese Kapitalen» må ikke forstås dit hen at jeg mener den er helt uten verdi. Det som står der er ikke direkte feilaktig, men det er for overflatisk. Det kommer til kort overfor kapitalismen sjøl, den

virkelige utviklinga av den moderne kapitalismen, krise osv. Men veiledningsheftet er en stasjon innafor en prosess som vi er i gang med, og som etterhvert vil kunne by på nokså interessante resultater.

Per .

PARTIET MÅ HOLDE PÅ DEN DEMOKRATISKE SENTRALISMEN

I forbindelse med vedtekstdiskusjonen som har pågått en tid, vil UDS legge fram følgende vedtak: »Helt siden forberedelsene til forrige landsmøte, har partiets prinsipp om demokratisk sentralisme vært utsatt for ulike former for angrep. Den gang het det bl.a. konkrete forslag om å sløye/dempe §§5 og 6 (fraksjonsparagrafene).

Disse forslaga ble avvist på siste landsmøte, samtidig som angrepene ble gjenstand for et eget avsnitt i landsmøtets erklæring til den internasjonale kommunistiske bevegelsen. UDS slutter seg til landsmøtets vedtak på disse punktene, og vi ser derfor alvorlig på at angrepene fortsetter foran dette landsmøtet. Noen konkrete forslag om å endre disse paragrafene er enda ikke offentliggjort i intern-bladene, men vi ser diverse angrep i Røde Fane, representert ved T.Gr og K.R. Is artikler om partimodellen. Videre ser vi forslaget om å velge en kontroll-komite som et konkret forslag til å opprette 2 sentra i ledelsen for partiet. Dette er ei linje for undergraving av den demokratiske sentralismens prinsipp om at mindretallet underordner seg flertallet, og om overordna organer.

Kamerater som står for slike linjer må åpenbart undervurdere klassefiendens

styrke og klasseinteresser. Videre finner vi slike linjer som en livsfarlig feilvurdering av den internasjonale situasjonen - at vi lever i ei førkrigstid.

Utgangspunktet for disse kameratene er bl.a. å sikre medlemmene større innsyn og demokrati i forhold til sentralismen. Dette er vel og bra, men resultatet blir dessverre slik at demokratiet helles ut med badevannet sammen med sentralismen. Istedet åpnes det for et parti med flere fraksjons-sentra omtrent som i det danske Venstresosialistene (et revisjonistparti med opp til 7 fraksjoner som går over i hverandre avhengig av politisk frontavsnitt).

Et kommunistisk parti som har til oppgave å bekjempe borgerskapet gjennom sosialistisk revolusjon, må være organisert etter den demokratiske sentralismens prinsipper - noe fungerende alternativ er foreløpig ukjent.

UDS vil på bakgrunn av dette oppfordre førstkommende landsmøte og partiavdelinger til å avvise alle angrep på den demokratiske sentralismen.

Videre vil vi gå mot alle forslag som svekker partiets sikkerhetslinje. Dette gjelder feks. kravene om direkte representasjon til landsmøtet, krav om informasjon om sentrale utvalgs arbeid og sammensetning, samt krav om detaljert

redegjørelse om partiøkonomien.

Til slutt vil vi støtte følgende forslag til endringer/tillegg til vedtektene:

-Tillegg til §7, 4. avsn.: »Delegatkonferansene er en del av distriktsmøtet/landsmøtet».

Tillegg til kap. 4, §11, inn som 2. avsnitt: »Landsmøtet velger en valgkomite med et flertall medlemmer

utenfor SK.»

-Tillegg til kap.5, §12, inn som 3. avsnitt: »Distriktsmøtet velger en valgkomite med et flertall av medlemmer utenfor SK og DS.»

For et UDS.
Petter.

OM DEMOKRATIET I PARTIET

Problemene om demokratiet i partiet er mange. Hva jeg sjøl reagerer på er følgende:

1. Årsmøte i parti-laget, flertall på møtet går inn for formanns-skifte. Da opplyser formannen at den foreslåtte har verv i p-ledelse eller i utvalg og at DS hadde reagert på et formanns-skifte. Resultatet ble at den gamle formannen ble sittende.

2. Beskjeder kommer fra DS, om at den ene kameraten skal ligge lavt uten at laget får vite grunnen.

3. Noen kamerater har mange verv i ledelse og utvalg, slik at når aksjoner skal gjøres, er disse ofte fritatt, pga. fagforeningsmøte, eller lign. Resultatet

blir at avd. fungerer ikke sammen, og det blir nivå-forskjeller i jobbinga.

4. Et annet stort problem er åssen arbeidere skal aktiviseres. Tenker da på de som ikke når et nivå hvor de greier å diskutere med andre, og ikke greier å arbeide målbevisst, politisk. Et intellektuelt miljø, skremmer arbeidere fra partiet, dersom de ikke greier å følge med. Parti-skolen i Trondheim er foreløpig det eneste praktiske jeg har hørt om som er gjort i denne saken.

Kameratslig hilsen
Tø .

KVINNEUNDERSØKELSEN

Blant mange kvinner og menn i partiet har det en stund gått en diskusjon om kvinnes stilling i partiet. Mange spørsmål har blitt stilt: Hvorfor er det så få kvinnelige partirepresentanter, innledere, talere? Hvorfor blir det holdt egne skoleringskurs for kvinner? Hva er kvinnes jobb i partiet? Er det kvinnene sjøl som holder seg tilbake fra ledende og mer utadretta oppgaver? Er det menn som holder kvinnene nede? Hvilke

erfrainger har kvinner? Når kvinnepolitikken blir »satt bort» til enkelte kvinner - kan det være fordi få kvinner er i ledende posisjoner?

For å få et bedre grunnlag å diskutere ut fra, foreslo kvinneutvalget at det skulle gjøres en undersøkelse. SKAU godkjente Jette. Målet med undersøkelsen var å få fram materiale, sånn at det skal være mulig å gjennomføre tiltak, og reise en diskusjon.

Noen vil kanskje bli forskrekka over enkelte av svarene, fordi det ser skralt ut. Og på noen områder er det det. Men kameratene må huske på at både menn og kvinner i partiet er frukter av det samfunnet vi lever i. Derfor må det bli kvinneundertrykking i partiet. På den andre sida kjenner vi ikke til at noe parti har hatt en slik undersøkelse, og her har vi noe å skryte av. En kan ikke unngå å ha feil, det det gjelder er å ha vilje til å avsløre dem og bekjempe dem. Det har vi lært av kamerat Mao.

Undersøkelsen ble gjort i vår. Vi har fått nesten 90 svar. Tallet kan kanskje synes lite, og en skal vel være forsiktig med å trekke helt sikre konklusjoner. Men der hvor svarene samler seg helt tydelig i den ene eller andre retningen, kan en vel mene noe. Vi oppgir svarene i reine tall og i prosent, så kan jo kameratene trekke sine egne konklusjoner. Dere vil se at summen av svarene ikke alltid blir 90. Det er fordi noen har hoppa over enkelte spørsmål innimellom.

SIVIL STAND: 36 bor aleine, 40%. 52 har samboer, 57%. 32 har null barn. 20 har 1 barn 21 har 2 barn. 4 har 3 barn. ARBEID: 63 har heltidsarbeid, 70%. 12 har deltid, 13%. Resten er studenter eller arbeidsløse.

FARTSTID I PARTIET: 8 st., 9%, har vært med i partiet fra 0 til 1 år. 17 st., 19%, har vært med i 2-4 år. 25 st. har vært med i 5-7 år, 27%. 37 st. har vært med i 8-10 år, 41%. I tillegg har mange vært med i RU eller NKS.

Her gjenspeiler vel tallene den generelle tendensen i partiet: Det har vært liten rekruttering i de siste åra. Tallene viser også at de fleste kvinnene, 69%, har vært med i mer enn 5 år. Det er 62 kvinner. Det betyr at kvinnene i vårt parti har lang erfaring i politisk arbeid.

HVOR LENGE HAR DE HATT SIN NÅVÆRENDE OPPGAVE?

46 st. sier at de har hatt sin nåværende oppgave i 0-1 år (51%). 15 st. har hatt den samme oppgava i 2 år. 3 har hatt den i 5 år eller mer (det er sentrale fagforeningsfolk eller valgte RV-representanter). 7 har ingen oppgave (8%).

Dette er interessante tall. For flere kvinner har skrevet brev om det å ha oppgaver. Ganske samstemmig mener de at det er viktig å ha den samme oppgava over en viss tid, og ikke hoppe fra den ene til den andre. Særlig er dette viktig for kvinner. Manglende sjøltillit, og ofte manglende tillit fra andre, gjør at en trenger *tid* til å sette seg mer skikkelig inn i oppgava og få erfaringer. Det styrker sjøltilliten. Det har med kaderfostring å gjøre. Men 51% av kvinnene har altså hatt oppgava si i svært kort tid. De vanligste oppgavene kvinnene har er, arbeid i avdelingsstyret og med KK.

TILLITSVERV I FAGFORENINGA

15 har tillitsverv på arbeidsplass/klubbstyreplan, 16%. 29 har tillitsverv på by/kommuneplan, eller landsplan, 32%. Tilsammen 44 kvinner, 69%.

Disse tallene forbausa ihvertfall oss. Hvor er de? Hvorfor ser vi så få kvinner på »tillitsmannsoppopp»? Er det mer verdifullt å være tillitsmann enn tillitskvinne? Eller har det noe å gjøre med at kvinnene oftere jobber som lærere, førskolelærere, sjukepleiere, og at vi ikke synes at disse yrkene er så viktige? Hvis det er sånn, - skal vi synes at de ikke er viktige?

Hvor mange oppgir

fagforeningsarbeidet som sin hovedoppgave? Det gjør bare 11 (12%). Nå trenger slett ikke tillitsverv på arbeidsplassen være noen hovedoppgave. Det kommer sjølsagt an på størrelsen på arbeidsplassen, eller om det er en stor kamp der. Men av de 29 er det opplagt mange som har virkelig store oppgaver. Hva er deres hovedoppgave når det ikke er fagforeninga? Det er som regel avdelingsleder, KK-ansvarlig.

HVA ER HOVEDOPPGAVA DI NÅ?

25 oppgir avdelingsstyret, 26%, og mange sier at de jobber med KK. 11 sier at KK er hovedoppgave, men om det betyr at de også sitter i avdelingsstyret, går ikke fram. 4 har DS-oppgave, 4%. 4 i lokale anti-imperialistiske grupper, 4%. 3 jobber med RV. 4 i UDS. 4 i lokale fronter av et eller annet slag. 11 med fagforeningsarbeid, 12%

Det er ikke rart at mange kvinner sitter i avdelingsstyret, for det er innmari mange avdelingsstyret i partiet. Vi vil bare bemerke en sak: Det er ikke mange kvinner som har kvinnearbeid som sin hovedoppgave!

Et vanlig inntrykk vi ellers har, er at det er noen flere kvinner som jobber med kvinnespørsmål, men hovedoppgava som de skal bruke mest tid på er en annen.

HAR DU HOLDT TALE ELLER APPELL?

I tidsrommet 1/1-81 til 1/5-82? Her svarte 27 ja, 30%. 54 svarte nei, 60%.

I tidsrommet 2/5 til nå? Her svarte 17 ja, 19%. 54 svarte nei.

De som har snakka, har gjort det mest i fagforeninga og i lokale fronter.

9, (10%) har oppgitt at stedet for talen eller appellen var på parti/RV/1.mai-arrangementer. Av 90 folk, er ikke det så mye.

Her er det flere ting: Partiet har ingen overdreven bruk av åpne møter, dessverre, så det er ikke ofte noen får en sjanse. Men på den andre sida: 37 av jentene har vært med i politisk arbeid i 8-10 år eller mer. Dette er folk som kan mye om mye.

HAR DU INNLEDA PÅ ET INTERNT MØTE?

Det har 59 gjort, 64%. Det er mest vanlig å innlede om »interne spørsmål», dvs. hva som skal gjøres, planer, lokale beretninger, avdelingas problem osv. Det er jo slikt avdelingsstyret driver mest med, og da blir det mange slike innledninger. Men kvinner har innleda om politiske emner også: 8 har innleda om poløk, 9%. 8 har innleda om sosialisme/historisk materialisme, 9%. De emnene som skårer lavest er kvinnespolitikk, 3 st., 3%. Og forsvarspolitikk, 3 stk., 3%. Her kan det være flere, for en del sier at de har innleda om »alt mulig». Men 15 oppgir at de aldri har innleda om noe på et internt møte de to siste åra. Det er 15%.

Her er det en feilkilde, folk kan definere ulikt hva de kaller en innledning. Vi tenkte på innledning selv korte innledninger, f.eks. slike som avdelingsstyret har før et problem skal diskuteres.

Men uansett hva folk har lagt i dette, så er det ganske vanlig å se slike svar: Ei jente har ikke holdt innledning på noe internt møte. Vi ser på skjemaet at hun alltid leser KK og TF og lokalt internblad. Som regel leser hun Røde Fane. Hun var med i RU fra starten, og så i partiet. Hun har leda RU-lag, KF-grupper, har hatt styreoppgaver i partilag, er tillitsvalgt på arbeidsplassen. Men i de to siste åra har hun har aldri innleda på noe internt møte. Hun kan vel ikke så mye, hun da?

Ei anna jente: Har vært med i partiet i 5-6 år, har jobba i flere år i ledelsen i en fagforening, har lang erfaring i

anti-imperialistisk front, lang ekstern erfaring i det hele tatt, har innleda på fagforeningsmøter, har sitti i ledelsen for partiavdeling. Men har ikke innleda om noe på noe partimøte internt. Har ikke hun noe å lære oss andre?

Ei jente har mye erfaring i å kveste politikere på åpne møter, i forbindelse med lokale kampsaker. Har holdt på med dette i svært mange år. Har ikke innleda om noe på interne møter på mange år.

Vi kunne skrivi mer om sånne jenter, dere får tru oss på at det er ikke bare disse tre.

Hvorfor er det så viktig å spørre om innledninger? Fordi: Når du innleder, må du sette deg inn i materiale, i andres meninger, du må bestemme deg for hva du sjøl mener, og du får øvelse i å forklare hva du mener for andre.

Nå kan det hende at det ikke bare er kvinner som sjelden holder innledninger. For det holdes vel ikke så mange innledninger i det hele tatt, og særlig ikke så mange politiske innledninger. Dessuten kan det hende at arbeidere har det på samma måten. Det er mulig at en undersøkelse ville vist det samme for dem.

Men hvorfor vil ikke partiet diskutere forsvarspolitik og kvinnepolitikk i avdelingene?

HVA LESER DU?

Det blir å gå i for mye detalj her hvis vi skulle oppgi alt som alle leser i KK og andre blader, men vi spurte altså om det. Så og si alle er ivrige lesere av KK. 11, (12%) leser alltid Røde Fane, 36 leser Røde Fane som regel, 40% leser alltid TF (er det virkelig et morsommere blad enn Røde Fane?) og 38 leser TF som regel. Lokale internblader har omtrent samme tilhengerskare. Kvinnejournalen omtrent de samme tall.

Altså kan vi vel si at kvinnene i partiet leser all slags stoff, følger med i en lang

rekke debatter, leser teoretiske artikler i Røde Fane. Hvorfor kan 15 av 90 ikke innlede om noe i to år?

POLITISK NIVÅ I FORHOLD TIL SAMBOER?

Vi spurte om kvinner med samboer kunne si sin mening om hvem av de som har høyest politisk nivå, hun eller han. Dette var kanskje et tvilsomt spørsmål, fordi vi ikke definerte hva vi la i »politisk nivå». Vi har spurt oss for en del etterpå, og en vanlig oppfatning er omtrent sånn: Høyt nivå: Er ganske godt skolert teoretisk, allsidig orientert, kan analysere. Vi veit jo ikke hva kvinnene har lagt i spørsmålet og svaret, men svara blei sånn: 18 (35%) mener at mannen har høyest nivå. 16 (30%) mener det er likt. 5 (9%) sier at hun har høyest nivå. En sier hun har høyest nivå på noen områder, han har høyest på andre.

I FORHOLD TIL AVDELINGA?

Når kvinnene kommer til avdelinga, er de klokere enn hjemme: I forhold til resten av avdelinga sier 20 kvinner at de har høyt nivå, 10 har lavt, 11% og 51 har mellomliggende.

HVA ER DU FLINK TIL?

9 sier at de ikke er flinke til noe, 10%. 8 har ikke svart på spørsmålet. Eller sier de har sin styrke i massearbeid og særlig organisering. Det siste karakteriseres sånn: Kan holde en oppgave til den er løst, følge opp en sak, sikre at tinga blir gjort. De første sånn: Ta meg av folk, diskutere med folk på jobben, få folk med på ting.

HVA MANGLER DU TRENING I?

Overveiende entydig: De vil studere og skolere seg, 50 stykker, 55%. 13 vil lære å ta ordet på møter. 4 vil bli flinke eksterntfolk. 3 vil lære å tenke klart, 3 vil bli dyktigere i fagforeninga, 4 trenger trening i «alt», 11 har ikke svart.

HUSARBEID

28 (54%) oppgir at det er hun sjøl som bruker mest tid på husarbeidet, og at hun har ansvaret (dvs. har oversikten og er arbeidsleder). 18 oppgir at de deler likt på arbeidet, men mange av dem sier at det er hun som har oversikten. Ingen oppgir at mannen er arbeidsledere. Men 3 (6%) oppgir at mannen gjør mest.

VOLD

Har du vært utsatt for vold fra mannlig partikamerat de siste 5 åra ? 68 (74%)

sier nei. 5 (4%) sier ja. 9 har ikke svart. 3 (3%) sier psykisk vold.

Det er flere deler av undersøkelsen som vi ikke får med i denne omgangen. Det dreier seg om en undersøkelse i alle distriktsstyrer, hvor mange jenter som er der, hvilke oppgaver de har og mye mer.

Dessuten er det svært mange som har skrevet egne brev som er noe av det mest interessante, de forteller om sine erfaringer i partiet, og mange skriver om forslag de har til åssen kampen skal føres videre. Alt dette skal vi komme tilbake til i neste nr. av TF, og vi skal si litt om hva kvinneutvalgets forslag er. I mellomtida er det veldig viktig at dere som leser dette og er veldig opptatt av disse sakene, diskuterer og skriver til oss. Sann at vi kan lage en plan og en slagplan for det som skal og må skje.

Vel møtt i neste TF!

Kvinneutvalget.

OM VÅRT INTERNASJONALE ARBEID

Når kader fra de antiimperialistiske frontene møtes er dommen enstemmig: *Partiet må prioritere opp det internasjonale arbeidet generelt!*

Uansett fra hvor i landet, uansett fra hvilket frontområde er refrenget det samme: Partiet sentralt eller lokalt legger liten vekt på dette arbeidet. Frontkadern har ingen politisk ledelse fra partiet.

Og resultatet: Stadig flere blir suverene frontister. Partiets politiske profil viskes ut. I altfor stor grad er det den borgerlige humanismen som får herske enerådende innafor de anti-imperialistiske frontene.

»Prioritering» er et ord som får de fleste til å steile - særlig alle som skal disponere kader og løse ulike oppgaver. Vi kommer alltid til kort.

I mange tilfeller tror jeg utgangspunktet er feil. Vi tenker snevert i båser - noen kamerater skal ha ansvaret for det internasjonale arbeidet. Når det er løst er ansvaret plassert - og alle andre kan konsentrere seg om andre oppgaver. Men hva med den internasjonale profilen i fagforeningene? Hva gjør boliglaga for å styrke det internasjonale arbeidet? Før var det god tone at alle lag hadde et

internasjonalt ansvar - som et ledd i den proletariske internasjonalismen. I dag er ansvaret delegert til noen få.

Ikke minst Klassekampen har et stort ansvar. Uten at avisa engasjerer seg i det antiimperialistiske solidaritetsarbeidet i Norge, reiser kampsaker for bevegelsen og mobiliserer progressive rundt dette arbeidet, mener jeg avisa har svikta sin oppgave.

Jeg skal ikke gå inn på den aktuelle situasjonen innafor de enkelte frontavsnitt. Det kan de som ønsker med letthet finne ut om de stikker fingern i jorda og undersøker med dem som daglig jobber med sakene. Ville det ikke vært en ide om partiledelsen på ulike nivåer tok seg tid til nettopp slike undersøkelser og fastsatte tiltak i samarbeid med kameratene som kjenner staa.

Hvilke deler av partiet har diskutert hva det internasjonale arbeidet betyr for oss? Svært få, tror jeg!

Her er noen stikkord:

-Det internasjonale solidaritetsarbeidet er et ledd i den proletariske internasjonalismen, en plikt for kommunister.

-Det internasjonale solidaritetsarbeidet er viktig i arbeidet for å avsløre imperialismen som årsak til krig, i motsetning til »fredsbevegelsens» tåketale om våpen som krigsårsak. Spesielt viktig er avsløringa av Sovjet.

-Det internasjonale solidaritetsarbeidet skal motivere det norske folket til kamp mot imperialismen, også i Norge. Det skal være et forbilde i kampen for norsk nasjonal sjølråderrrett.

-Gjennom det internasjonale solidaritetsarbeidet skal vi som kommunister knytte antiimperialister til den revolusjonære bevegelsen, som vi gjorde det i Vietnam-tida.

Men dersom dette skal bli en realitet i dag må partiet som helhet trå til på en helt annen måte enn i dag. Da må det etableres virkelige levedyktige ledelser av det internasjonale arbeidet på alle plan, inklusive fraksjoner innafor de ulike frontavsnitt. Vi må bort fra den situasjonen hvor internasjonale kader er fritt vilt når andre presserende oppgaver skal løses. Noen ord i en partiplan er ikke nok for å komme ut av dagens situasjon. Partiet må ta et felles løft for å endre staa.

Rico.

Innhold

Leder: Godt valg - hva nå?	2.
Materiale til nominasjonsdiskusjonene foran landsmøtet	3.
Oppsummering av 1.mai-83.	6.
Ålesund AKP(m-l): Totalforbud for DNA-talere 1.mai?	11.
1.mai-oppsummering for Sulitjelma	12.
Tariffoppgjøret -82 og anbefalingene om å stemme ja i Elektrokjemisk og NOSO	13.
Mer om »Kontrollkomite»	15.
Vær konsekvent - stem for	15.
Partiet svek Afghanistans folk 8.mars!	18.
Oppsummering av 8.mars i Oslo	19.
SK-vedtaket om prinsipp-programmet	22.
Svar til R.J.	
I kne for borgerlig ideologi	25.
Studieveiledninga til kapitalen - en sjølkritisk vurdering	26.
Partiet må holde på den demokratiske sentralismen	29.
Om demokratiet i partiet	30.
Kvinneundersøkelsen	30.
Om vårt internasjonale arbeid	34.